

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

DÍTĚ JAKO OBĚŤ DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Autor práce: Miroslav Kondelčík

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Radovan Sládek

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2023

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Miroslav Kondelčík, DiS

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Přebram

Název bakalářské práce: **Dítě jako oběť domácího násilí**

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: **Domestic violence against children**

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

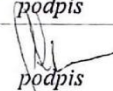
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Mgr. Bc. Radovan Sládek

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): listopad 2022

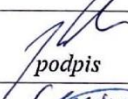
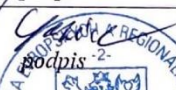

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je formou teoretického vhledu objasnit základní pojmy z hlediska domácího násilí, charakterizovat násilnou osobu, objasnit veškeré domácí násilí týkající se dítěte, dále rozebrat domácí násilí z hlediska právních aspektů a věnovat se prevenci a následné pomoci obětem. Za pomoci kvantitativního dotazníku zjistit, jak rozsáhle je obecná veřejnost seznámena s danou problematikou.

Dílčím cílem: Přiblížit postup a úlohu policejního orgánu při řešení případů domácího násilí.

Student: Miroslav Kondelčík, DiS	5.12.2022 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Radovan Sládek	5.12.2022 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	9.1.2023 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	13.1.2023 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	16.1.2023 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Radovanu Sládkovi za cenné rady,
připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KONDELČÍK, M. Dítě jako oběť domácího násilí : bakalářská práce. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023. 64 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Radovan Sládek.

Klíčová slova: domácí násilí, dítě jako oběť, násilná osoba, ohrožená osoba, OSPOD, prevence, Policie České republiky

Bakalářská práce se zabývá tématem dítěte jako oběti domácího násilí. Práce objasňuje základní pojmy týkající se této problematiky, popisuje osobu násilnou a ohroženou osobu a hlavně dítě, které je obětí domácího násilí. Na problematiku je nahlíženo z hlediska aktuální legislativy, popisuje se prevence, a také se práce zamýšlí nad úlohou Policie České republiky při prokazování domácího násilí – soustředí se na postup policejních orgánů a jaké požadavky jsou kladeny na policisty v případě vykázání násilníka z určitého prostoru. Objasňuje také roli Orgánu sociálně-právní ochrany dětí v této otázce. Práce popisuje možnosti následné pomoci obětem domácího násilí.

V empirické části si autor jednak zadal dvě hypotézy, které měly potvrdit, či vyvrátit autorův názor o veřejnosti a problematice domácího násilí a zjišťovaly informovanost veřejnosti s tímto fenoménem. Hypotézy byly ověřeny pomocí dotazníkového šetření. V poslední části práce je popsáno pět kazuistik, kde je podrobně vylíčena zkušenost s domácím násilím.

ABSTRACT

KONDELČÍK, M. The child as a victim of domestic violence : Bachelor Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2023. 64 pp. Supervisor: Mgr. Bc. Radovan Sládek.

Key words: domestic violence, child as a victim, violent person, person at risk, OSPOD, prevention, Police of the Czech Republic

The bachelor's thesis deals with the topic of the child as a victim of domestic violence. The work clarifies the basic concepts related to this issue, describes a person who is violent and at risk, and especially a child who is a victim of domestic violence. The issue is looked at from the point of view of current legislation, the prevention of domestic violence is described, and the work also reflects on the role of the Police of the Czech Republic in proving domestic violence - it focuses on the procedure of the police authorities and what requirements are placed on the police in the case of expelling a rapist from a certain area. It also clarifies the role of OSPOD in this matter. The work describes the possibilities of subsequent assistance to victims of domestic violence.

In the empirical part, the author set two hypotheses that examined the public's awareness of the issue of domestic violence and ascertained the public's awareness of this phenomenon. The hypotheses were verified using a questionnaire survey. In the last part of the work, five case studies are described, where the experience of domestic violence is described in detail.

Obsah

ÚVOD	9
1 CÍL A METODIKA	10
2 VYMEZENÍ FENOMÉNU DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	11
2.1 Pojem domácí násilí	11
2.2 Druhy a formy	11
2.3 Specifické znaky.....	12
2.4 Charakteristický cyklus	13
2.5 Aktéři domácího násilí	14
3 NÁSILNÁ OSOBA.....	16
3.1 Typologie pachatele	16
3.1.1 Rizikový partner.....	17
3.1.2 Týrající partner.....	17
3.1.3 Násilník dvou tváří.....	18
3.1.4 Sociálně problémový násilník.....	18
4 DÍTĚ JAKO OBĚŤ DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	20
4.1 Fyzické násilí	20
4.2 Psychické násilí.....	20
4.3 Sexuální násilí	21
4.4 Syndrom CAN.....	21
4.5 Vliv a dopad domácího násilí na dítě	22
4.6 Principy komunikace s dítětem	23
5 DOMÁCÍ NÁSILÍ Z PRÁVNÍHO HLEDISKA	25
5.1 Vývoj a právní úpravy domácího násilí	25
5.2 Nezletilí.....	25
5.3 Domácí násilí jako přestupek.....	26
5.4 Domácí násilí v trestním právu	27
6 PREVENCE DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	29

6.1	Možná opatření ochrany.....	29
6.2	Předcházení a prevence	29
7	ÚLOHA POLICIE ČR	31
7.1	Postup policejních orgánů	31
7.2	Násilná osoba a vykázání	32
7.3	Ohrožená osoba a vykázání.....	33
7.4	Požadavky kladené na policisty při vykázání	33
8	NÁSLEDNÁ POMOC OBĚTEM	34
8.1	OSPOD.....	34
8.2	Organizace věnující se domácímu násilí.....	35
9	EMPIRICKÁ ČÁST	37
9.1	Metodika sběru dat.....	37
10	DOTAZNÍK	38
	Stanovení cílů a hypotéz	38
	Vyhodnocení dotazníku	39
	Objasnění cílů a hypotéz	53
11	KAZUISTIKY	54
	Kazuistika č. 1 – Chlapci, věk 10,8,4.....	54
	Kazuistika č.2 – Chlapec a holčička, věk 5 a 4.....	54
	Kazuistika č.3 – Miminka, dvojčátka, věk – 3 měsíce.....	55
	Kazuistika č.4 – Chlapec, věk – 6 měsíců.....	56
	Kazuistika č. 5 – Miminko, věk – 3 měsíce	56
	ZÁVĚR	58
	Seznam použitých zdrojů	60
	Seznam zkratek	63
	Seznam grafů.....	64
	Seznam příloh.....	65
	Přílohy	66

ÚVOD

Problematika domácího násilí, páchaného na dítěti je celosvětově velice aktuální. Poslední roky je sice o tomto fenoménu slyšet stále častěji, ovšem pozornost tomu stále není věnována dostatečně.

Z hlediska domácího násilí odehrávajícího se za „zavřenými dveřmi“, tomu je těžké v mnoha situacích předcházet. Jedná se tak o problematiku jistě nepředvídatelnou, což z logiky ztěžuje i samotné řešení a předcházení onoho fenoménu.

Téma této bakalářské práce si autor zvolil z vícero důvodů. V první řadě jej tato problematika zaujala a chtěl se o ní dozvědět více. V životě se s tímto problémem, alespoň z doslechu, musel setkat téměř každý jedinec, a přesto autorovi přijde, že obecná veřejnost to stále vnímá jako tabu. Druhým důvodem výběru tématu byl zcela jistě autorův blízký člověk, který si tímto v mládí osobně prošel.

1 CÍL A METODIKA

Tato bakalářská práce se zabývá teorií týkající se dítěte jako oběti domácího násilí. Hlavním cílem práce je objasnit základní pojmy týkající se této problematiky, popsat osobu násilnou a ohroženou osobu a hlavně dítě, které si tímto násilím projde. Zároveň bude třeba se na problematiku podívat z hlediska aktuální legislativy, dále zda existuje prevence domácího násilí, případně jaká je úloha Policie České republiky při prokázání domácího násilí – jaký je vlastně postup policejních orgánů a jaké požadavky jsou kladeny na policisty v případě vykazání násilníka z určitého prostoru. Autor práce se také bude snažit zjistit, zda existuje následná pomoc obětem domácího násilí.

Samotná bakalářská práce je proto rozdělena na část teoretickou a empirickou. Teoretická část obsahuje celkem 7 kapitol. Bude zde vymezen fenomén domácího násilí, cílem kapitoly bude obecně charakterizovat a popsat domácí násilí, jeho druhy, formy či charakteristický cyklus. Dále bude detailně rozebrána násilná osoba, tato kapitola bude mít za cíl popsat a vysvětlit typologii pachatele, jak a v čem se pachatelé liší či vysvětlit, kdo je násilník dvou tváří. V další, nejobsáhlejší kapitole, bude detailně rozebráno domácí násilí páchané na dítěti. Následně se bude autor věnovat domácímu násilí z hlediska právního, následně zde popsána historie a právní úpravy či domácí násilí jako přestupek a trestný čin. Nebude opomenuta ani prevence a bude zde detailně popsána role policie v dané problematice. Na závěr se autor bude věnovat následné pomoci obětem, detailně bude popsána funkce Orgánu sociálně-právní ochrany dětí a dalších organizací věnujících se této problematice.

Empirická poté bude rozdělena na dvě části – v první části práce by autor za pomoci kvantitativního dotazníku rád zjistil, zdali je obecná veřejnost seznámena s danou problematikou. Bude tak zjištěno v rámci průzkumného dotazníkové šetření, zde v rámci hlavního cíle bude autor zjišťovat první hypotézu, zda veřejnost ví, jak postupovat v případě kontaktu s ohroženou osobou, a dále bude zkoumat informovanost veřejnosti s tímto fenoménem, což bude také druhá hypotéza. K dosažení cíle využije autor online dotazník, který bude sestaven na internetové stránce Survio. Dotazník se bude skládat ze 14 otázek, přičemž 8 z nich je uzavřených a 6 otevřených. Z těchto odpovědí vyvodí autor výsledky. Bude se jednat o průzkum, jehož cílem bude získání informací. Druhou částí budou případové kazuistiky. Autor zde ve spolupráci s Orgánem sociálně-právní ochrany dětí popíše, zcela anonymně, skutečné příběhy lidí, kteří se již s touto problematikou osobně setkali.

2 VYMEZENÍ FENOMÉNU DOMÁCÍHO NÁSILÍ

V této kapitole budou vymezeny pojmy, druhy a formy, které charakterizují domácí násilí jakožto specifický celek. Dále zde bude rozebrán charakteristický cyklus partnerského vztahu ve spojitosti s násilím v domácnosti a poslední část této kapitoly bude zaměřena na aktéry tohoto fenoménu.

2.1 Pojem domácí násilí

Domácí násilí je specifický typ, podmnožina rodinného násilí, které se vyskytuje v rodině a má svá specifická kritéria: trvání, opakování, eskalaci, vztahovou asymetrii (s dobře definovanými rolemi), intimitu. Domácí násilí není situace, kdy se role jednotlivých hráčů střídají, nebo jsou si navzájem rovnocenné. Domácí násilí není jednorázová událost, nebo rvačka.¹

Z výše zmíněného vyplývá, že domácí násilí se vyznačuje zcela typickými znaky, na základě, kterých jej lze posoudit a spolehlivě odlišit od konfliktního partnerského vztahu, tzv. „italského manželství“. Stručně a velmi obecně jej lze popsat jako poruchu citového vztahu, ve kterém skrze násilí fyzické, psychické, sexuální či jiné, vyvolává agresor v oběti strach, prostřednictvím kterého pak ovládá, manipuluje a kontroluje její chování.

Četné definice pojmu domácího násilí dokládají značnou terminologickou nejednoznačnost tohoto pojmu v české i cizojazyčné literatuře.²

Domácí násilí je navíc velmi těžkou a složitou zkouškou pro dítě, na které má velký a negativní vliv při jeho vývoji. Dítě, které vyrůstá v takovémto špatném sociálním prostředí, může být velice problematické a pro okolní společnost často nepochopené.

2.2 Druhy a formy

Domácí násilí má několik druhů a forem. Může se jednat o tělesné a verbální útoky, fyzické týrání, omezení osobní svobody, sexuální zneužívání či vyhrožování. Vyvolává velký a dlouhodobý strach u oběti z tyрана. Násilník tím udržuje své mocenské

---

¹ Tereza CIMMERMANOVÁ a kol. Krize a význam pomáhajících prvních kontaktů Aplikace v kontextu rodinného násilí. Praha: Karolinum, 2013. str.79.

² BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. str.6.

postavení. Má pod kontrolou celý život oběti a bere to jako svůj nárok, který je z jeho pohledu samozřejmý.³

Do základního členění druhů a forem domácího násilí patří násilí fyzické, psychické, ekonomické či sociální a v neposlední řadě také sexuální.

- **Fyzické násilí**

Patří sem například kopání, mlácení či další tělesné útoky, dále například svazování, nebo ohrožování střelnou či bodnou zbraní.

- **Psychické (emocionální) násilí**

To zahrnuje různé urážení, ponižování, či zesměšňování oběti. Kontrola oběti (kam chodí, s kým se týká), nebo podkopávání sebevědomí, nejsou výjimkou.

- **Ekonomické násilí**

Může se jednat o zákaz nakládání s financemi, či kontrolu nad příjmy partnerky/partnera. Funguje to tak, že agresor dává své oběti například velmi malé kapesné, nebo ji zcela zakáže přístup k jejímu bankovnímu účtu.

- **Sociální násilí**

Například zákaz vidání se s příbuznými či přáteli. To má za cíl izolování oběti od vnějšího světa. Dále urážky členů rodiny či zpochybňování přátel oběti, nebo odstěhování se na místo, kde oběť nikoho nezná.

- **Sexuální násilí**

Sexuální napadání či nucení k různým praktikám, které jsou oběti nepříjemné a které jsou proti její vůli.⁴

2.3 Specifické znaky

Cílem agresora je dostat oběť pod svoji plnou kontrolu a moc.⁵ Domácí násilí se odehrává mezi osobami, které jsou si velmi blízké, jako je například přítel a přítelkyně. Takovému násilí se říká intimní násilí, jelikož spolu dvojice žije sexuálním životem. K neintimnímu domácímu násilí, ve kterém spolu dvojice sexuální život nežije, dochází například u dvojice matka a syn. Mezi základní a specifické znaky patří zcela jistě

---

³ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. str.6.

⁴ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. str.7.

⁵ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. str.9.

dlouhodobost. Domácí násilí má svůj vývoj a nejde o jednorázovou událost, která může být způsobena např. partnerskou hádkou. Dalším specifickým znakem je eskalace, jinými slovy stupňující se intenzita. Pachatel začne nejprve se slovními útoky a postupem času se to může vyvinout až v útoky, které můžou oběť ohrozit na životě.

Jsou zde jasně dané role, jsou to role násilníka a oběti, které jsou neměnné. K domácímu násilí dochází vždy v soukromí a beze svědků, jelikož spolu pachatel a oběť sdílejí jednu domácnost. Oběť je tudíž izolována od jakékoliv vnější pomoci. Velmi častý je vzorec tzv. dvojí tváře, pachatel se na veřejnosti projevuje velmi mile, zdvořile a ohleduplně, zatímco v soukromí vykonává domácí násilí na své oběti.⁶

2.4 Charakteristický cyklus

Je zde určitý předpoklad, že k násilí dochází v určitém cyklu. Tento předpoklad vychází ze zjištění, že k domácímu násilí nedochází trvale a že ochota oběti setrvat ve vztahu je udržována periodickým střídáním fází násilí a následně obdobím klidu.⁷

Násilný cyklus se skládá ze tří fází. Každá fáze tohoto cyklu má jiné znaky, jenž ji charakterizují.⁸

1. fáze

První fází rozumíme narůstání tenze, či napětí. Tato fáze zahrnuje převážně mírné incidenty, jako jsou urážky, či nějaké kritizování. Pachatel zde ukazuje pouze nízkou míru hněvu. Chová se jinak doma, jinak na veřejnosti. Pomalu u něj vzrůstá žárlivost a chuť kontroly. Postupně se zvyšuje agresivita a frustrace, jelikož se začíná obávat odchodu svého protějšku. Oběť oproti tomu se vším souhlasí, je ochotná a snaží se o svého partnera pečovat, svým způsobem se snaží dělat cokoli, aby byl klid. Potlačuje v sobě hněv a za partnerovo chování viní různé vnější okolnosti a nepřikládá vinu jemu. Pomalu ale jistě se stahuje do sebe. Je zde pozorovatelný nárůst stresu a úzkosti.

---

⁶ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. str.9.

⁷ VARGOVÁ MARVÁNOVÁ Branislava, HORÁK Ladislav, PEKARA Jaroslav, PAVLÍKOVÁ Iva. *Intervence v případech domácího násilí. ROSA – centrum pro ženy, z.s., Praha, 2016 str.11.*

⁸ VARGOVÁ MARVÁNOVÁ Branislava, HORÁK Ladislav, PEKARA Jaroslav, PAVLÍKOVÁ Iva. *Intervence v případech domácího násilí. ROSA – centrum pro ženy, z.s., Praha, 2016 str. str. 9.*

2. fáze

Druhou fází je násilí. Je to velmi krátká fáze, která může trvat několik minut, až maximálně několik hodin, ovšem v průběhu této fáze agrese ze strany pachatele narůstá až v otevřené násilí. To může mít za následek zranění, v krajních případech dokonce smrt oběti. Co se týče pachatele, můžeme zde sledovat velmi násilné projevy, např. záchvaty zuřivosti. Dále je zde určitě omlouvání vlastního chování, kde si pachatel svoji agresivitu nedává za vinu, naopak ji dává za vinu oběti. Má enormní touhu dát ji „lekcí“.

Oběť naopak padá do těžké deprese, až apatie. Věří tomu, že se nemá cenu jakkoli bránit či se pokoušet utéct, je zde zřejmá naprostá bezmoc. Následně u oběti dochází k emočnímu zhroucení, jenž se dostaví během 24-28 hodin poté.

3. fáze

Třetí fází je fáze klidu. Vše se uklidní, násilník se v této fázi snaží své chování „vyžehlit“ a slibuje, že už se to nebude nikdy opakovat a začíná projevovat lítost nad svým chováním. Začne jevit o oběť zvýšený zájem, kupuje ji různé dárky a projevuje se velmi dobře. Zdá se, jako by se v tuto danou chvíli moc naklonila na stranu oběti. Vrcholem této fáze jsou takzvané „líbánky“, kdy dojde k usmíření. Má se za to, že neustálé střídání laskavosti, lásky a zároveň udržování násilí ve vztahu vůči týrané osobě, brání oběti v odchodu. Na druhou stranu střídání těchto fází násilného partnera nepřiměje ke změně chování. Přestože se fáze střídají v cyklu, je obtížné předvídat začátek a konec každé z nich, zejména proto, že to závisí na mnoha situačních faktorech.⁹

2.5 Aktéři domácího násilí

Hlavními aktéry domácího násilí jsou jednak oběti, kterými v naprosté převažující většině případů jsou ženy, dále pak děti, ale mohou jimi být také muži. U oběti nehraje roli, kolik jí je let, může být kteréhokoliv věku. Další skupinu obětí mohou tvořit senioři, u kterých může být spouštěčem k násilí například i jejich nemoc či postižení a dále pak skutečnost, že péče o seniora zahrnuje i fyzický kontakt. Navíc v očích tyрана jsou senioři

---

⁹MARVÁNOVÁ VARGOVÁ Branislava, HORÁK Ladislav, PEKARA Jaroslav, PAVLÍKOVÁ Iva. Intervence v případech domácího násilí. ROSA-centrum pro ženy, z.s., Praha 2016, ISBN str 12.

mnohdy vnímání spíše na obtíž či nepotřební. Dalšími aktéry domácího násilí jsou jeho pachatelé, resp. agresori, kteří své oběti týrají po fyzické či psychické stránce.

Není zde znám nějaký jedinečný povahový rys, podle kterého by byl dotyčný pachatel rozpoznatelný, a ani neexistuje žádný graf, který by nám alespoň přiblížil, či nás nějak navedl k tomu, o jaký typ člověka se může jednat. Co se týče výsledků studií, vyplývá z nich, že pachatelem je převážně muž.¹⁰

---

¹⁰ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, str.22.

3 NÁSILNÁ OSOBA

Je to člověk, který používá násilí jako svoji dominantní stránku. Není zde určeno, ani jinak odvozeno, jak násilnou osobu rozpoznat. Když se řekne násilník, většině lidí se může vybavit velký zarostlý chlap, který vypadá např. jako dřevorubec. Opak může být ovšem pravdou. Dříve široce rozšířený názor, že pachatelé násilí na ženách jsou primitivní, prostí a nevzdělaní, v případě domácího násilí neplatí. Pachatelé domácího násilí jsou jak nevzdělaní, tak i vysokoškolsky vzdělaní odborníci.¹¹

3.1 Typologie pachatele

Typologii pachatele můžeme dělit dvěma způsoby:

A) Dle zdroje agrese

Pachatel je ovlivňován například výchovou, agrese v tomto případě může být dědičná.

B) Dle psychologického profilu

Může se jednat o nepolepšitelného násilníka, či nějakého sadistu.¹² To, proč se někteří jedinci chovají násilně k lidem, s nimiž sdílejí jednu domácnost, záleží například na tom, z jakých sociálních vrstev pocházejí, jaké měli oni sami dětství či dospívání, nebo jestli nemají nějaké komplexy z minulosti. Spouštěčem takového jednání mohla být například nějaká zrada v minulém vztahu či nevěra. Může se ovšem jednat klidně i o stres způsobený špatnou finanční situací v rodině, nebo sklony k alkoholismu, které toto agresorské chování podporují. Nelze opomenout ani užívání jiných návykových látek, jako jsou například drogy.

Někteří pachatelé domácího násilí mají velmi jasné představy o vztahu a rozdělení rolí v něm. Spoustu z nich bylo v dětství např. týráno, nebo zažili tuto situaci z pohledu třetí osoby. Je velmi pravděpodobné, že v rodinách, ve kterých tito lidé vyrostli, se neprojevovala úcta k ženám, proto svoje chování berou jako samozřejmost.¹³ Různí

---

¹¹ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. str.24.

¹² STRÍLKOVÁ, Patricie a Marek FRYŠTÁK. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009. Právo (Key Publishing). str.18.

¹³ MARVÁNOVÁ VARGOVÁ Branislava, HORÁK Ladislav, PEKARA Jaroslav, PAVLÍKOVÁ Iva. *Intervence v případech domácího násilí*. ROSA-centrum pro ženy, z.s., Praha 2016, ISBN str.9.

pachatelé partnerského násilí používají podobné manipulační techniky k udržení kontroly a moci nad partnerským životem. Často jsou agresivní a násilníci pouze doma, místo toho jsou na veřejnosti velmi spořádaní a slušní. Pachatelé domácího násilí pocházejí z různých socioekonomických a vzdělávacích prostředí. Nelze diagnostikovat jednotlivou psychiatrickou poruchu, ale mnoho z nich vykazuje podobné vlastnosti, jako je nedostatek empatie, nebo takzvané „dvoutvárné tváře“.¹⁴

3.1.1 Rizikový partner

„Na počátku rizikového vztahu se objevují varovné signály, které se nemusí ve vztahu ukazovat všechny, avšak přesto ukazují na možná nebezpečí.“¹⁵

Mezi tyto signály patří např. velká dominance ve vztahu, kdy partner rozhoduje o věcech, které se týkají obou. Rozhoduje ale i o věcech, které se týkají čistě toho druhého, jako například s kým se má stýkat, nebo jaké koníčky má provozovat. Je zde zřetelné narcistické zaměření na svou osobnost, kdy dává agresor najevo svůj pocit nadřazenosti a výjimečnosti.¹⁶

Je zde zřetelné i chování, které se vymyká běžné normě, kdy partner klidně vyhrožuje sebevraždou či je dokonce schopný se o ni pokusit. Nedokáže ovládat své emoce, a ani se o to nepokouší. Dalším signálem, který může oběti napovědět, může být partnerův obrovský obdiv moci a síly, kdy např. obdivuje diktátorské režimy či osobnosti těchto režimů. Má rád bojové sporty nebo sporty které jsou zaměřené na získání muskulatury a síly.¹⁷

3.1.2 Týrající partner

Týrající partner velmi často používá násilí jako svou zbraň k upevnění si své pozice. Nakládá se svojí obětí jako se svým majetkem. Je velmi často podezřívavý až žárlivý. Jeho cílem je především ublížit. Partner tyran, jinými slovy emocionálně reaktivní a nestabilní typ partnera, se vyznačuje mnoha rozpoznatelnými vlastnostmi.¹⁸

---

¹⁴ MARVÁNOVÁ VARGOVÁ Branislava, HORÁK Ladislav, PEKARA Jaroslav, PAVLÍKOVÁ Iva. Intervence v případech domácího násilí. ROSA-centrum pro ženy, z.s., Praha 2016, ISBN str.9.

¹⁵ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. str.22

¹⁶ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. str.22

¹⁷ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. str.23

¹⁸ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. str.24

Častý je emocionálně reaktivní typ. Obvykle je to méně vzdělaný člověk, vyznačující se zvýšenou impulzivitou. Takový člověk je stále ve špatné náladě, je nepříjemný, citlivý a netrpělivý vůči kritice. Zdá se, že je stále připraven na agresivní reakce, jeho podrážděnost je neovladatelná.

3.1.3 Násilník dvou tváří

Tento pojem „dvou tváří“ popisuje agresora, který se chová jinak doma a jinak ve společnosti. Mezi lidmi, kteří s ním nesdílejí domácnost, vzbuzuje pocit hodného, velmi laskavého člověka, chová se mile a působí velice sympatickým dojmem a bývá často velmi oblíbený. Ovšem doma, za „zavřenými dveřmi“, je to úplně jiný člověk. Je z něj agresivní, zlý tyran, ubližující členům své domácnosti. S obětí zachází chladnokrevně a ukazuje nulovou empatii. Jeho záměrem je ublížit, avšak na venek si stále zachovat tvář slušného člověka. V tomto případě jedná velmi strategicky a promyšleně.¹⁹

Tito lidé si sami sobě vytvořili navenek vlastní obraz dokonalého člověka a partnera. Úspěšného a v životě velmi konkurenceschopného jedince, jenž je schopen finančně zajistit svou rodinu. Jelikož nesplňuje některá tato kritéria, začne propadat zoufalství a nespokojenosti ze sebou samým. Tuto frustraci si potom vybíjí na svém partnerovi. Oběti často kladou otázky typu: „Co když je můj partner opravdu milý, co když je to všechno moje chyba?“ Tyto projevy náklonnosti v oběti posilňují pocit viny a tím pádem je pro ně těžší násilný vztah ukončit. Okolí má tendenci posuzovat násilného partnera na základě „dobré stránky“, kterou představuje vnějšimu světu.²⁰

3.1.4 Sociálně problémový násilník

Je to osoba pocházející z nižších sociálních vrstev. Vyznačuje se velmi často sníženou inteligencí. Má již od svých mladých let problémy s násilím a agresivitou. Je to uzpůsobeno tím, kde a mezi kým tento člověk vyrostl, důležitý je zde i faktor rodiny, ta u těchto lidí z většiny nefunguje tak, jak by měla. Tento násilník si tyto návyky a zlozvyky, které viděl jako malý, logicky převzal a osvojil. Pokud totiž už jako dítě pozoroval z pohledu třetí osoby, jak se např. chová jeho otec agresivně a útočně k matce,

---

¹⁹ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. str.24.

²⁰ MARVÁNOVÁ VARGOVÁ Branislava, HORÁK Ladislav, PEKARA Jaroslav, PAVLÍKOVÁ Iva. *Intervence v případech domácího násilí*. ROSA-centrum pro ženy, z.s., Praha 2016, ISBN str.9.

jak se doma hádají jeho rodiče každodenně, začne takové chování považovat za naprosto přirozené.²¹

---

²¹ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009.str.24.

4 DÍTĚ JAKO OBĚŤ DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Prožívání domácího násilí je zničující zkušenost s fyzickými nebo psychickými následky pro oběť po celý život. Pokud jsou oběťmi domácího násilí děti, je jejich situace ještě složitější.²²

4.1 Fyzické násilí

Fyzické týrání je definováno jako fyzické ubližování, nebo utrpení dítěte včetně úmyslného otrávení nebo udušení dítěte. Podle Výboru OSN pro práva dítěte je každý fyzický trest dítěte také aktem násilí. Proto je tělesný trest nebo jakýkoli trest, který používá fyzickou sílu, aby způsobil určitý stupeň utrpení, brán jako fyzické násilí.²³ Bití nebo jakékoli přehnané tresty a další projevy fyzické agrese, jsou doprovázeny úzkostí a strachem. Je zcela jasné, že jde o zneužití pravomoci dospělých v přítomnosti dětí. Fyzické tresty lze provádět mnoha způsoby – od plácání do hýždí po bití, bodání, použití tepla nebo chladu atd., až po použití předmětu, například vařečky či pásku, na velmi citlivou část těla – tou může být hlava, nebo genitálie. Stejně tak pokud rána zanechá na těle stopy (modřiny, škrábance), odpovídá to definici fyzického týrání.²⁴

4.2 Psychické násilí

Zahrnuje takové chování u dospělých, které negativně ovlivňuje emoční a behaviorální vývoj dětí. Může mít podobu verbálních útoků na sebevědomí dítěte, opakovaného ponižování, nebo odmítání dítěte. Vystavování dítěte násilí, násilné izolaci, omezování dítěte, strašení dítěte nebo chronicky nejistý život, může dítě citově zatížit.²⁵ Když dítě nezažívá bezpodmínečnou lásku, psychicky strádá, když musí být „hodně pozornosti“, chvály, přijetí a lásky. Psychické násilí jakéhokoli druhu může mít negativní dopad na vývoj dítěte, zejména pokud jde o emoce, sebeúctu a sebevědomí.²⁶

---

²² VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí: právní stav k 1.1.2016*. 3. přepracované vydání. Praha: proFem, 2016. str. 65.

²³ VANÍČKOVÁ, Eva. *Interpersonální násilí na dětech*. Praha: Úřad vlády ČR, 2009. str. 8.

²⁴ CIMRMANNOVÁ, Tereza. *Krize a význam pomáhajících prvního kontaktu: aplikace v kontextu rodinného násilí*. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2205-7. str.157.

²⁵ VANÍČKOVÁ, Eva. *Interpersonální násilí na dětech*. Praha: Úřad vlády ČR, 2009. str. 10.

²⁶ CIMRMANNOVÁ, Tereza. *Krize a význam pomáhajících prvního kontaktu: aplikace v kontextu rodinného násilí*. Praha: Karolinum, 2013. str. 158.

4.3 Sexuální násilí

Je to vystavení dítěte pohlavnímu styku, či nějakému bližšímu fyzickému kontaktu s ním. Zahrnuje to například jakékoli pohlavní doteky, či jiné pohlavní vykořisťování, až po pohlavní styk. Osobou vykonávající sexuální násilí na dětech může být rodič, přítel či příbuzný, ale i cizí osoba.²⁷

Sexuální násilí je zneužití své síly a moci nad slabším jedincem, v tomto případě dítětem. Toto jednání se na dítěti podepíše jak fyzicky, tak psychicky. Zasahuje to do jeho nejtímnějšího prožívání a z velké části může ovlivnit zbytek jeho života. Ať už budoucí vztahy či nalézání si nových přátel, až po reagování na okolní svět jako takový.²⁸ Toto zneužívání probíhá ve dvou formách – v dotykové (kontaktní) a nedotykové.

Dotykové zneužívání má 3 stupně své intenzity.

- Stupeň č. 1 – jsou různé letmé polibky na tvář a ústa. Osahávání mimo genitálie, například na prsou.
- Stupeň č. 2 – už mohou být tzv. francouzské polibky, osahávání pohlavních orgánů či jakákoli jiná ruční manipulace s nimi.
- Stupeň č. 3 – tento stupeň zahrnuje už veškeré formy pohlavního styku, orální či anální sex, nebo jiné zneužívání dětských pohlavních orgánů.²⁹

U dětských obětí se setkáváme se syndromem zvyknutí si či přizpůsobení na sexuální zneužití. Toto přizpůsobení má své fáze. Při fázi první se u dítěte jedná o utajování této skutečnosti. V této fázi má dítě strach z agresora a jeho nátlaku.

V následující fázi zde máme naprostou bezmocnost, ta vychází z přirozené závislosti na agresorovi. Děti též často nechápou, co „dělají špatně“, ani proč v této situaci jsou. Proto se většinou podřídí a přizpůsobí.³⁰

4.4 Syndrom CAN

Syndrom CAN je jakékoli vědomé, nevědomé, nenáhodné chování rodiče, vychovatele, nebo jiné osoby, které je společností nepřijatelné a odmítané. Jedná se o

²⁷ VANÍČKOVÁ, Eva. *Interpersonální násilí na dětech*. Praha: Úřad vlády ČR, 2009. str.11.

²⁸ CIMRMANNOVÁ, Tereza. *Krize a význam pomáhajících prvního kontaktu: aplikace v kontextu rodinného násilí*. Praha: Karolinum, 2013. str.159-160.

²⁹ VANÍČKOVÁ, Eva. *Interpersonální násilí na dětech*. Praha: Úřad vlády ČR, 2009. str.11.

³⁰ VANÍČKOVÁ, Eva. *Interpersonální násilí na dětech*. Praha: Úřad vlády ČR, 2009. str. 12.

takové chování poškozující dítě tělesně (fyzicky), duševně či společensky. V krajních případech takové chování může způsobit i jeho smrt. Zahrnuje to formy násilí jako týrání, úmyslné fyzické napadání, či jiné kruté zacházení (poranění, zlomeniny, krvácení, tržné rány, monokly a popáleniny.) Je zde zřejmý i nedostatek výchovy a zdravotní péče.

Forma **aktivní** ukazuje hlavně to fyzické týrání, zatímco **pasivní** forma se vyznačuje hlavně nedostatečným uspokojením základních životních potřeb dítěte. Tyto dvě formy jdou ruku v ruce s citovým terorizováním a vydíráním, kam můžeme zařadit různé posměšky, nadávky, šikanu či nahánění strachu.

Dle toho můžeme zařadit děti, které zažívají domácí násilí, mezi ty trpící syndromem týraného dítěte.³¹ Pokud dítě žádá o pomoc dospělého nezainteresovaného do tohoto problému, bývá to až tehdy, když je pro něj toto týrání již nesnesitelné. Dospělí pohybující se v okolí dítěte, si mohou při trošce zájmu po nějaké chvíli všimnout, že se s dítětem něco děje a že není něco v pořádku. Existuje spousta projevů či příznaků např. ve vzhledu nebo chování dítěte, které signalizují násilí v jeho životě. Dítě se začne chovat jinak, odtažitě, má různé podlitiny. Objevit se může i vada řeči např. koktání či zadržávání se.³²

4.5 Vliv a dopad domácího násilí na dítě

Děti vyrůstající v domácím násilí, jsou nápadné tím, jak se projevují. Někdy je to nápadné hned v době, kdy dochází v domácnosti k jejich ubližování. Jiné se projeví až v dospělosti. Tento negativní vliv na děti se projevuje různě.³³

Může zde být znatelná úzkost. Dívky jsou více emoční, zatímco chlapečci vstřebávají domácí násilí do svého chování a jednání vůči ostatním a můžou se i ztotožnit s rolí agresora. Dítě může v důsledku těchto událostí i „utlumit“ své emoce, a tím se u nich v některých případech rozvine např. depresivní porucha. Jedním z důležitých faktorů při rozvinutí této poruchy je neustálá a opakovaná bezmoc, kterou dítě zažívá.³⁴

---

³¹ VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí: právní stav k 1.1.2016*. 3. přepracované vydání. Praha: proFem, 2016. str. 70.

³² Mydlíková Eva, Diagnostika syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte str. 67.

³³ VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí: právní stav k 1.1.2016*. 3. přepracované vydání. Praha: proFem, 2016. str. 74.

³⁴ VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí: právní stav k 1.1.2016*. 3. přepracované vydání. Praha: proFem, 2016. str.75.

Dítě má často potřebu přebírat vinu a odpovědnost na sebe, ovšem nemá žádné prostředky či fyzickou výhodu, aby mohlo domácí násilí kontrolovat a zabránit tím útokům na svého druhého rodiče a na sebe. Tím si dítě vštěpuje velmi nezdravé způsoby jednání, jelikož sebeobětování se a zajišťování ochrany „slabého“ rodiče před tím „silným“, má na budoucí vývoj dítěte nezdravý dopad.³⁵

Je zde možná fixace toho, že násilí do vztahu patří a je v něm naprosto přirozené. Takový postoj, kterým se dítě řídí, může mít naprosto fatální dopad pro jeho budoucí vztah.

Emoce, které děti zažívají, svědčí o tom, že mají za následek sníženou kvalitu života.³⁶ V pokročilejším věku mají např. dívky velmi často obavy z navazování bližších kontaktů, ať už sexuálních či citových. Mají v hlavě utkvěnou představu, že by se násilí mohlo opakovat. Chlapci mají tendenci pochybovat o své sexuální orientaci.

Dítě, které zažilo v minulosti domácí násilí, má veliké problémy udržet si nějaký dlouhodobý partnerský vztah. Jejich soužití s partnerem se odehrává buď v rovině dítě – dítě a v tu chvíli není možné naplnit vzájemné partnerské potřeby či očekávání, nebo v rovině partner – dítě, kdy bude jeden z nich zastávat svou roli a nedojde tak ke zcela rovnoměrnému vztahu.³⁷

4.6 Principy komunikace s dítětem

S dětmi, jež jsou v mladém věku týrány a zneužívány, hovoříme velmi opatrně a citlivě. Důležitým faktorem při týrání či zneužívání dítěte je ujistění, že se se svým problémem svěřuje na správném místě a správné osobě. Děti se po takovémto traumatickém zážitku spíše uzavírají samy do sebe. Pokud s nimi dospělí jednají jako s méněcennými nebo tomu nedodávají potřebnou důležitost, dítě se uzavírá o to více. Při komunikaci s dítětem je důležité hlavně naslouchat, musí vědět, že to, co říká, bude mít na druhé straně nějakou zpětnou vazbu. Dítě samo bude mluvit o těchto zážitcích, nesmí zde být tlak na přesné odpovědi. Zážitky, které dítě prožilo, se neoznačují jako týrání

---

³⁵ VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí: právní stav k 1.1.2016*. 3. přepracované vydání. Praha: proFem, 2016. str.76.

³⁶ VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí: právní stav k 1.1.2016*. 3. přepracované vydání. Praha: proFem, 2016. str.77.

³⁷ VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí: právní stav k 1.1.2016*. 3. přepracované vydání. Praha: proFem, 2016. str.79.

apod., dokud o nich takto nezačne ono samo mluvit. Dítěti je dáváno najevo, že se mu věří.³⁸

Dále je dobré dítěti říci, že dítě samo za nic nemůže a nemělo by si dávat za vinu nic z toho špatného, co se mu na „toto téma“ v životě odehrálo. Je vhodné říci dítěti, že je velmi statečné a že je dobře, že dokáže o tomto problému hovořit. Musí být ujistěno, že v tom rozhodně není samo a takové věci se staly i jiným dětem. Zdůraznit mu, že má právo na své pocity a emoce. Může se mu sdělit, že tím, jak o násilí hovoří, může velmi pomoci, jak například svým sourozencům, tak i svým rodičům.³⁹ Děti se zpravidla vyjadřují spontánně a za pomoci řeči těla či nějaké kresby. Když dítě netuší, jak své pocity vyjádřit, je zde možnost nabídnout mu alternativní formu komunikace. Může situaci nakreslit či ji sehrát například s loutkami. Komunikujete-li s dítětem na toto téma, musíte umět akceptovat jeho slovník a jeho vyjadřovací schopnosti. Proto dítě neopravujte a neměňte slova, která používá.⁴⁰

---

³⁸ ÚLEHLOVÁ, Dagmar. *Problematika domácího násilí pro zdravotnické pracovníky*. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v Brně, 2009. str. 90.

³⁹ ÚLEHLOVÁ, Dagmar. *Problematika domácího násilí pro zdravotnické pracovníky*. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v Brně, 2009. str.89.

⁴⁰ MARVÁNOVÁ VARGOVÁ Branislava, HORÁK Ladislav, PEKARA Jaroslav, PAVLÍKOVÁ Iva. *Intervence v případech domácího násilí*. ROSA-centrum pro ženy, z.s., Praha 2016, str.21.

5 DOMÁCÍ NÁSILÍ Z PRÁVNÍHO HLEDISKA

Je-li zjištěn případ domácího násilí mezi manželi či osobami žijícími ve společné domácnosti a pokud s nimi žije v téže domácnosti dítě, na které není domácí násilí páčáno přímo, je dítě i tak považováno za oběť.⁴¹

5.1 Vývoj a právní úpravy domácího násilí

Za první pozoruhodný počín českých zákonodárců ve věci ochrany před domácím násilím lze považovat přijetí zákona č. 91/2004 Sb. Tímto zákonem byl doplněn zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, o novou skutkovou podstatu trestného činu týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě. Za další krok, znamenající zlepšení situace pro oběti domácího násilí, bylo přijetí zákona č. 29/2007 Sb., který novelizoval zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Za pomoci daného zákona byly zřízeny azylové domy na utajených adresách či intervenční centra.

Pokud jde o nezletilé děti, zde byl novelizován zákon č. 359/1999 Sb., se zaměřením na sociálně právní ochranu dětí, zákonem č. 134/2006 Sb. o sociálně-právní ochraně dítěte. Je to zákon zabývající se dětmi, na kterých je páčán trestný čin a je pro děti ohrožované násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami. Došlo také k novelizaci občanského soudního řádu a to zákonem č. 218/2009 Sb., který zakotvil například zákaz nežádoucího sledování a obtěžování (stalking). V právu trestním se doplňuje nový zákon č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

5.2 Nezletilí

V první řadě je na místě si definovat rozdíl mezi osobou nezletilou, mladistvým a osobou blízkou věku mladistvému⁴².

Osoba nezletilá – osoba, která v době spáchání trestného činu nedovršila patnáctý rok svého věku.

---

⁴¹ VITOUŠOVÁ, Petra a Vladimír VEDRA. *Domácí násilí: (informace a praktické rady pro ohrožené osoby)*. 3., upr. vyd. [Praha]: MJF, 2009. str.7.

⁴² ČUHELOVÁ, Kateřina. *Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právo prakticky. str. 44.

Mladistvý – Je jím osoba, která dle trestního zákona dovršila patnáctý věk, ale nepřekročila osmnáctý.

Osoba blízká věku mladistvému – Tato osoba je se věkově pohybuje mezi 18–21 lety, ale jelikož proces dospívání je u každého individuální, může být stále chápána z trestního hlediska jako osoba mladistvá.⁴³

Všeobecně známým faktem je, že dítě samo o sobě není schopné vyhodnotit stav ohrožení, zejména ze strany svých blízkých, a požádat tak o pomoc. Nepřiměřené trestání dětí, týrání nebo zneužívání je pro dítě z logiky věci extrémně nebezpečné a zároveň složitě diagnostikovatelné. Z právního hlediska je ovšem naprostou prioritou při jakékoli činnosti týkající se dítěte, zajistit jeho bezpečí. Společnost zde stojí před složitým úkolem. Na straně jedné musí chránit intimitu ro

diny, zároveň musí současně zasáhnout v případě týrání, a to prostředky naprosto adekvátními. Nikoliv však předčasně, nebo pozdě, ale včas.⁴⁴

Občanský zákoník a též zákon o sociálně-právní ochraně dětí, by měl být prezentován a aplikován takovým způsobem, kterým bude naprosto zřejmé, že slouží nejlepším zájmům dítěte. Blaho dítěte je v tomto ohledu naprosto klíčové. Jakmile dojde k násilí na dítěti, nabízí se zde otázka, jak se tato skutečnost dotýká rodičovské zodpovědnosti jako takové a též, jak zákon a soud budou v této věci reagovat. Blaho dítěte, jinými, či nejlepší zájem dítěte, totiž není v této věci vysloveně definován. Musí být tedy posuzován s ohledem na právo dítěte na život, rodinný život a zákaz diskriminace či nelidského zacházení a ponižování ve smyslu Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (čl. 2,3,6,8,14).⁴⁵

5.3 Domácí násilí jako přestupek

Přestupek je protiprávní skutek vyznačující se nižším stupněm společenské nebezpečnosti. Výjimkou jsou ovšem přestupky, které byly spáchané mezi osobami blízkými. Základem zahájení řízení o přestupcích je oznámení státního orgánu, policie,

---

⁴³ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násilí*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckova skripta. str.44.

⁴⁴ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násilí*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckova skripta. str.29.

⁴⁵ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násilí*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckova skripta. str.43.

obce, nebo občana. Těmi nejvíce viditelnými přestupky, se kterými se můžeme setkat v domácím násilí, jsou ty proti občanskému soužití. Přestupku proti občanskému soužití se v rámci právního hlediska dopouští osoba, která:

- Ublíží jinému na cti urážkou, nebo tím, že ho vydá v posměch
- Jinému z nedbalosti ublíží na zdraví
- Osoba úmyslně naruší občanské soužití újmou na zdraví, drobným ublížením, jakýmkoli hrubým jednáním či vyhrožováním.

Přestupky proti občanskému soužití, platí pouze u osob blízkých, v rodinném, či obdobném vztahu. Přestupky, na úseku občanského soužití mezi osobami, které nejsou tzv. blízké, lze projednat i bez tohoto návrhu.⁴⁶

5.4 Domácí násilí v trestním právu

Pojem násilí se v situacích spojených s domácím násilím musí posuzovat širěji, než stanovuje současné znění skutkových podstat ublížení na zdraví či týrání osoby blízké. Jde totiž o jakýkoli čin, při kterém oběť dělá něco, co nechce, nebo čin, který jí brání dělat něco, co chce či v ní vyvolává strach. Nejčastější páchané činy, v rámci domácího násilí, jsou upravené v hlavě páté, šesté, sedmé a osmé trestního zákoníku. Jedná se například o trestné činy: §215a – týrání svěřené osoby, trestný čin omezování osobní svobody podle § 171 TZ či §241 – znásilnění.

Trestné činy, které lze zahrnout do domácího násilí z hlediska právního, mají jisté společné znaky: Musejí být páchany mezi osobami v poměru rodinném či obdobném. Útoky jsou vedeny s jednotným záměrem utiskovat poškozenou osobu. Nutit ji, aby plnila pokyny, které nechce s cílem ničit její lidskou důstojnost. Vyznačují se blízkou časovou souvislostí a mají dlouhodobé trvání. Za trestné činy spojené s domácím násilím je zpravidla vždy, vyjma trestného činu těžkého ublížení na zdraví, horní hranice odnětí svobody dva roky.

Právní problematice u domácího násilí není věnován dostatek pozornosti v odborné literatuře. Ukazuje to skutečnost, že mezi odbornou veřejností se o občanskoprávních možnostech ochrany obětí nehovoří zas tak často. Veškerá iniciativa v průběhu

---

⁴⁶ VOŇKOVÁ, Jiřina a Markéta HUŇKOVÁ. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha: proFem, 2004. str.93.

občanského soudního řízení leží na obětech činu. Případný neúspěch ve sporu má pro oběť za následek povinnost uhrazení nákladů řízení vzniklých z vlastní strany a za určitých podmínek lze hradit i náklady protistrany.⁴⁷

---

⁴⁷ VOŇKOVÁ, Jiřina a Markéta HUŇKOVÁ. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha: proFem, 2004. str.97-98.

6 PREVENCE DOMÁCIHO NÁSILÍ

Předpokladem účinné prevence je důkladné pochopení jevu, kterému chceme předcházet, zda z hlediska jeho příčin, formy jednání pachatele nebo procesu viktimizace.⁴⁸

6.1 Možná opatření ochrany

Opatřit ochranu obětem domácího násilí má v pravomoci kupříkladu Policie ČR. Jedním z nástrojů, jak tomu zabránit a zajistit tím oběti ochranu, je vykázaní násilné osoby ze společného obydlí a zákaz kontaktování ohrožené osoby. Vykázat lze i agresora, vlastníci nemovitost, ve které spolu s obětí žije. A to na až na půl roku.⁴⁹

6.2 Předcházení a prevence

I v kontextu domácího násilí můžeme rozlišovat prevenci z různých pohledů. Základním dělením prevence je přímá a nepřímá. Ta přímá působí proti kriminalitě a zaměřuje se na pachatele, potenciální pachatele či oběti. Nepřímá prevence má zaměření na motiv pachatele.

Prevence z hlediska obsahu má se dělí tímto způsobem:

- **Sociální** – z hlediska sociální prevence domácího násilí je tvorba takového sociálního násilí klíčová. Je zde snaha o vytvoření takového prostředí, odmítajícího násilí jak veřejně, tak v soukromí rodiny a domova. Lze to provést za pomoci různých veřejných akcí či seminářů. Důležitá je zde oblast vzdělávání. Vliv na tuto problematiku a její řešení mají z velké části i média.
- **Situační** – tato prevence v oblasti domácího násilí se zaměřuje na zabránění opakovaných násilných útoků.
- **Viktimnostní** – Součástí vzdělávání veřejnosti (potenciálních obětí) v oblasti domácího násilí by v nejlepším případě měla být nejen citlivost k tématu, ale také praktické informace pro potenciální oběti, aby identifikovaly signály, rozvíjející

---

⁴⁸ BARTOVÁ, H. *Domáce násilie*. Bratislava: OZ Pomoc Ohrozeným Deťom, 2006. str. 14

⁴⁹ AK- VIKOVÁ: Právní ochrana před domácím násilím [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: https://www.ak-vikova.cz/clanek/pravni-ochrana-pred-domacim-nasilim_14

násilné vztahy. Čím dříve je domácí násilí odhaleno, tím větší šance je, že oběť tento vztah opustí.⁵⁰

---

⁵⁰ Ing. Martin Černý, MBA (přednáška na VOŠ Plzeň. březen 2022)

7 ÚLOHA POLICIE ČR

Policisté se jako první dostávají do kontaktu s oběťmi trestných činů a případů domácího násilí. Jejich primárním posláním je nejen prevence trestné činnosti, odhalování a objasňování trestných činů a přestupků, ale musí být připraveni poskytnout obětem kvalifikovanou počáteční psychologickou, právní a morální pomoc.⁵¹

7.1 Postup policejních orgánů

Policie je oprávněna dle §47 zákona o Policii České republiky vykázat násilnou osobu, která naplňuje znaky domácího násilí. Díky tomuto nástroji mají policisté možnost vykázat osobu násilnou na dobu 10 dní.⁵² Vykázání je v zákoně vymezeno, pokud lze na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předchozí napadení, důvodně předpokládat, že se osoba dopouští nebezpečného útoku na život, zdraví nebo svobodu nebo zvláště závažného jednání. Díky již zmíněnému paragrafu mají policisté pravomoc vykázat osobu z bytu nebo domu sdíleného s obětí domácího násilí. Policista má právo vykázat násilnou osobu i v době její nepřítomnosti.

V praxi policisté nejprve posuzují přítomnost známek domácího násilí: opakování jednotlivých incidentů, eskalace, stálé role oběti a pachatele či soužití ve společné domácnosti. Dále k tomu využijí informace získané od oznamovatelů, ohrožených osob, pachatelů nebo dalších, jako jsou sousedé nebo příbuzní, a dalších rodinných příslušníků. Policisté také kontrolují informační systémy, aby zjistili, zda v minulosti s touto rodinou již neřešili obdobné problémy. Dále zkoumají aktuální situaci na místě, tedy intenzitu či průběh útoku, informace o historii násilí získané z jiných zdrojů, míru rizika opětovného napadení zranitelnou osobou po výjezdu Policie ČR. Po zhodnocení všech nastalých událostí policisté ústně informují oba aktéry rozhodnutím o oznámení a předají písemné potvrzení. Toto potvrzení obsahuje totožnost ohrožené osoby a pachatele, popis práv a povinností vyhoštěného a vymezení oblasti, ze které bude pachatel vyhoštěn. V potvrzení o oznámení je pak uvedena adresa policejní služebny, kde si pachatel může vyzvednout

---

⁵¹ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násilí*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckova skripta. str.96.

⁵² TOPINKA, D. ed. *Domácí násilí z perspektivy aplikovaného výzkumu: základní fakta a výsledky*. Ostrava: SocioFactor, 2016. Str.17

úřední záznam o oznámení. Není-li pachatel u oznámení přítomen, policista jej při prvním kontaktu poučí o jeho právech a povinnostech vyplývajících z oznámení.⁵³

7.2 Násilná osoba a vykázání

Vykázaná osoba má povinnost:

- Opustit neprodleně prostor, který je určený policistou, o kterém je srozuměn v potvrzení o vykázání.
- Nepřibližovat se po dobu vykázání do daného prostoru.
- Přísný zákaz styku či jakéhokoli navazování kontaktu s obětí.
- Musí policistovi vydat veškeré klíče od společného obydlí, které má u sebe, či o kterých ví.

Vykázaná osoba má právo:

- Před opuštěním společného bydlení má osoba právo vzít si věci sloužící její osobní potřebě, či nějaké cennosti, které nehodlá ponechat bez svého dozoru.
- Vzít si ze společného obydlí věci sloužící například k podnikání či k výkonu povolání dané osoby. Má to jedinou podmínku, smí to udělat pouze jednou a za doprovodu policejního orgánu.
- Vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázání, a to u příslušného policejního útvaru.

Policista následně poskytne násilníkovi informace o možném ubytování a vyžádá si adresu pro další doručování písemností. Odmítne-li násilná osoba opustit společné ubytovací zařízení nebo s opuštěním společného ubytovacího zařízení nepřiměřeně otálí, upozorní ji policista na možné použití donucovacích prostředků a bezpečnostních opatření v souladu se zákonem o policii. Policie má právo donucovací prostředky použít, pokud násilník nadále neuposlechne a neopustí domov. Policisté mají povinnost ve lhůtě 3 dnů od vykázání provést kontrolu, zda vykázaná osoba dodržuje povinnosti vyplývající z vykázání, zejména zda se v místě vykázání nezdržuje. Násilný jedinec má možnost podat proti vykázání námitku, tu následně policista musí uvést do potvrzení o vykázání. Námitky řeší krajské policejní ředitelství. Pokud nastane situace, kdy policejní ředitelství

---

⁵³ ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011 str.133.

zjistí, že nebyly splněny podmínky pro vykázání dané osoby, zruší vykázání a osobu na to upozorní.⁵⁴

7.3 Ohrožená osoba a vykázání

Policista má ze zákona povinnost poučit ohroženou osobu o:

- Možnosti využití sociálních, psychologických či obdobných služeb sloužících k pomoci obětem postihnutých domácím násilím.
- Poučí ji i o následcích, pokud osoba vědomě uvedla nepravdivé údaje, k nimž policista při vykázání násilné osoby přihlíží. Jedná-li se o dítě, ve smyslu ohrožené osoby, je policista povinen obeznámit příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD).

7.4 Požadavky kladené na policisty při vykázání

Zákon o Policii ČR klade na policisty při řešení případů domácího násilí značné nároky. Policisté by měli umět komunikovat s pachateli a ohroženými osobami nebo s dětmi, což vzhledem k chování těchto obětí není jednoduché. S oběťmi domácího násilí je třeba zacházet jinak než s oběťmi trestných činů. Policisté musí umět s oběťmi hovořit citlivě a trpělivě. Realita domácího násilí je často horší než to, co oběti popisují, protože mají tendenci incident minimalizovat. I vystupování policistů mířících na místo činu může mít velký vliv na ochotu a iniciativu spolupracovat s ohroženými. Z důvodu vysokých administrativních požadavků o vykázání mají policisté na výjezdech sebou, pro incidenty vykazující známky domácího násilí, obvykle tzv. výjezdové tabule, kde mohou využít kartičky s pokyny, které obsahují postupy pro vykázání, a letáky pro oběti, nebo tiskopisy pro vykázání. Dále cestovní záznamy incidentů se známkami domácího násilí, poučení násilných a zranitelných osob a potvrzení o předání klíče od domu, které platí pro násilnou osobu.⁵⁵

---

⁵⁴ ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011 str.135.

⁵⁵ ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011 str.135.

8 NÁSLEDNÁ POMOC OBĚTEM

Oběti může pomoci i podpora od blízkého člověka. Ať už co se týká emoční podpory, či podpory oběti v zájmu řešení jejího problému. Může jít klidně i o nějaké formy asistence.

Při vyšetřovacích úkonech, výslechu oběti nebo být oporou u toho, když jde oběť podat například trestní oznámení na agresora.⁵⁶ Systém pomoci osobám ohroženým domácím násilím je založen na spolupráci Policie ČR, justičních orgánů (občanské soudy), intervenčních center (sociální služby) a sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD). Vždy je však jen na ohroženém, jak s poskytnutou pomocí a bezpečím naloží, resp. Rozhoduje, jaké možnosti ochrany použít.⁵⁷

8.1 OSPOD

Orgánem sociálně-právní ochrany dítěte je zpravidla příslušný útvar péče o mládež pověřeného města. OSPOD je u soudu opatrovníkem dítěte, hájí tedy jeho zájmy. V procesu rozhodování o nezletilém řeší například alimenty, nebo kdo bude mít dítě v péči. OSPOD chrání práva dětí na dobrý vývoj a správnou výchovu.⁵⁸

OSPOD má mnoho možností pro získávání informací a vždy je třeba vybrat konkrétní program co nejvhodněji. Dalším právem OSPOD je provádět šetření v kolejích, školách a jiných zařízeních bez předchozího souhlasu. V praxi to znamená, že OSPOD má právo vstoupit do obydlí bez předchozího upozornění.⁵⁹ Sociální pracovníci jsou jedním ze zástupců OSPOD. Osoby pracující na OSPOD a jejich práce jsou v souladu se zákonem sociálně-právní ochranou dětí. Každé dítě v případě potřeby dostává konkrétního OSPOD a konkrétního sociálního pracovníka, který se stává pro dítě, tzv. klíčovým pracovníkem. Tedy mít na starosti veškerou práci na jeho případu. Podle aktuálně dostupných informací je OSPOD součástí samosprávy. Jinými slovy je to běžné

---

⁵⁶ ČÍRTKOVÁ, Ludmila a Petra VITOUŠOVÁ. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007. s.24

⁵⁷ DOMACINASILICZ: Ochrana před domácím násilím [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.domacinasili.cz/ochrana-pred-domacim-nasilim/>

⁵⁸ NAMESTNOSL.CZ: Co je OSPOD [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.namestnosl.cz/html/StaticFiles/storage/ospod.pdf>

⁵⁹ SANCEDETEM.CZ: Co se skrývá pod orgánem sociálně-právní ochrany dětí? [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/co-se-skriva-pod-organem-socialne-pravni-ochrany-deti>

oddělení na městském úřadě. Bývá součástí odboru s názvem odbor sociální či sociálních věcí.⁶⁰

Místní příslušnost OSPOD je u dětí dána místem jejich trvalého pobytu, což v praxi někdy může přinášet trochu problémy, když třeba dítě fyzicky bydlí, zdržuje se, byt i se svými rodiči, na jiném místě, než kde má uvedeno trvalé bydliště, třeba na druhém konci republiky, to pak samozřejmě představuje problém.⁶¹

8.2 Organizace věnující se domácímu násilí

Pro mnohé z nás může být obtížné představit si situaci těch, kteří zažili nebo jsou ohroženi domácím násilím. Realita je často horší a tyto oběti mají malou šanci problém vyřešit samy. V minulosti byly jejich možnosti velmi omezené, ale postupem času došlo k určitým krokům a jejich situace se výrazně zlepšila. Jedná se většinou o právní oblast, ale chybí důsledné řešení. Poradenství nabízí jen několik neziskových organizací. Postupně byl zaveden nový přístup k řešení domácího násilí. Od roku 2007 je v platnosti zákon č. 135/2006 Sb., o ochraně před domácím násilím. Zákon rozšiřuje možnost poskytování návazných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím násilím – intervenční centra. Intervenční centra jsou speciální poradny určené k poskytování okamžité pomoci osobám ohroženým domácím násilím. Jedná se o psychologickou a právní pomoc a smyslem intervenčního centra je co nejrychlejší řešení krizové situace a návrat do běžného života. Tato centra poskytují ambulantní, prezenční a lůžkové služby. Intervenční centrum sídlí v krajském městě a vzhledem k jeho dostupnosti vznikají nezávislá a kontaktní místa v dalších městech.⁶² Organizací věnujících se domácímu násilí je celá řada.⁶³

Mezi ty neziskové patří například Bílý kruh bezpečí. Má zřízenou telefonickou linku, kam se oběť domácího násilí může kdykoli dovolat. Jejich hlavní činností a

---

⁶⁰ SANCEDETEM.CZ: Co se skrývá pod orgánem sociálně-právní ochrany dětí? [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/co-se-skryva-pod-organem-socialne-pravni-ochrany-deti#kde-ospod-najit-a-co-vedet>

⁶¹ VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí: právní stav k 1.1.2016*. 3. přepracované vydání. Praha: proFem, 2016 str.68.

⁶² ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. str.15

⁶³ MVC.R.CZ: Neziskové organizace poskytující pomoc-obětem domácího násilí [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-nasili-neziskove-organizace-poskytuji-pomoc-obetem-domaciho-nasili.aspx>

posláním je bezpečná podpora, kdy chce oběť telefonicky ventilovat své emoce (vztek, strach, pocit viny či ponížení). Dále se snaží o znovuoobnovení pocitu bezpečí u volající osoby, nebo prověření základních lidských potřeb.⁶⁴ Jinou organizací, věnující se obětem domácího násilí, zaměřeného na ženy se nazývá ROSA centrum pro ženy. Tato organizace nabízí také mnoho služeb. Mezi ty patří sociální poradenství oběti, pomoc v krizi, telefonické poradenství, či azyl pro ženy. Mají zřízený i online chat, kde si s oběťmi dopisují.⁶⁵

---

⁶⁴ BKB.CZ: Poslání a činnost [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>

⁶⁵ ROSACENTRUM.CZ: Naše poslání [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.rosacentrum.cz/nase-poslani/>

9 EMPIRICKÁ ČÁST

Autor se v první části své empirické práce věnuje kvantitativnímu dotazníku, kde odpovídají respondenti anonymně na připravené otázky. Za pomoci daného dotazníku autor ověřuje své dvě stanovené hypotézy, které si určil na začátku práce. Vybrané otázky do kvantitativního dotazníku jsou rozdělené mezi ty obecné, týkající se věku či dosaženého vzdělání, až po ty konkrétní, díky nimž může autor zjistit, jak moc je veřejnost o této problematice informována. Může díky nim taktéž zjistit, jestli veřejnost ví, jak se v případě takové situace zachovat a jak dokáže reagovat. Dotazník je určen pro respondenty ve věku od 18 let. Dotazník byl na internetu vystaven od 18.2. 2023 do 5.3. 2023. V dotazníkových podkapitolách autor rozebírá konkrétní otázky z dotazníkového šetření a odpovědi respondentů.

Druhá část praktické práce se zabývá případovou kazuistikou. Autor se v ní snaží za spolupráce Orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) zachytit a přiblížit čtenáři realitu domácího násilí páchaného na dítěti.

9.1 Metodika sběru dat

Data do první části byla shromažďována za pomoci elektronického dotazníku, který se skládá ze 14 otázek. Dotazník byl v podobě elektronické rozeslán prostřednictvím internetových stránek, e-mailu a mobilních aplikací mezi širokou veřejnost, aby byla data z něj opravdu validní. Ve druhé části byla metodika sběru dat zajištěna díky případovým kazuistikám. Všechny tyto příběhy jsou skutečné a jsou sepsány tak, aby zde bylo zřetelné, co se v daných rodinách událo a jaké následky to na dětech zanechalo.

10 DOTAZNÍK

Dotazník vyplnilo celkem 100 respondentů. Celková úspěšnost vyplnění byla tedy 100 %. Průměrná doba na vyplnění byla 3-5 minut.

Stanovení cílů a hypotéz

Za hlavní cíl si autor stanovil zjistit, zda jsou lidé o problematice domácího násilí dostatečně informováni.

Tento cíl má za úkol zjistit, jak moc jsou lidé znalí či neznalí dané problematiky. Z toho samozřejmě plynou otázky, jak moc se dle veřejnosti cílí na prevenci, nebo zda je dle respondentů této problematice věnována dostatečná pozornost. Následují otázky, zda lidé dokáží zachovat chladnou hlavu v těžkých situacích, když budou teoreticky v kontaktu s obětí domácího násilí. Nebo jestli vůbec znají nějaké organizace, které se této problematice věnují. Dále pak zda obecná veřejnost ví, jaké jsou vůbec hlavní znaky, které musejí být naplněny, aby se jednalo o domácí násilí.

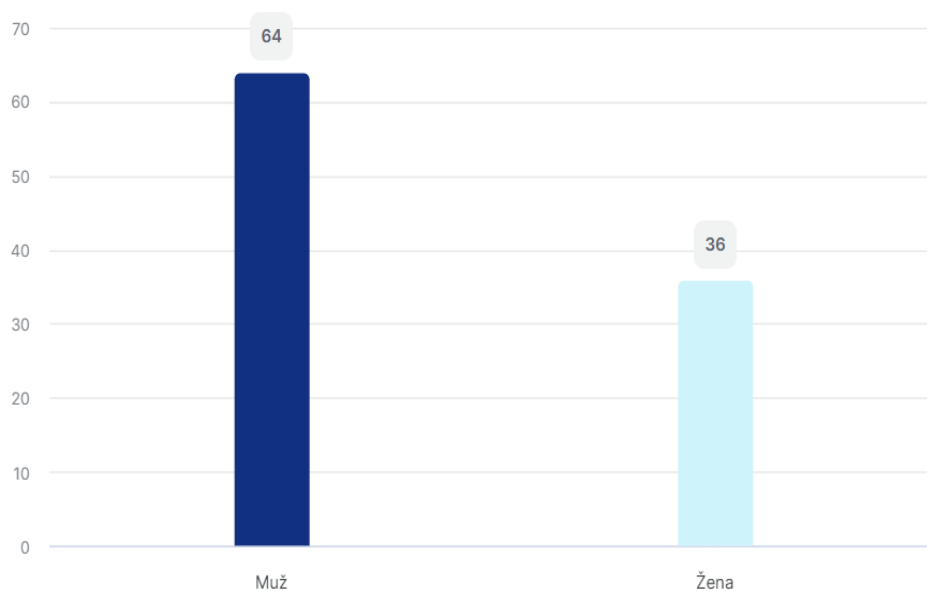
Hypotéza č.1 – Lidé jsou o této problematice informováni minimálně a znají ji jen z obecnějšího hlediska. Tato hypotéza je tvořena z otázek 4,5,6,7,13,14.

Hypotéza č. 2 – Většina lidí neví, jak se zachovat v dané situaci. Tato hypotéza je tvořena z otázek 9,12.

Vyhodnocení dotazníku

Otázka č. 1 – Uveďte vaše pohlaví

Graf 1 – Pohlaví respondentů⁶⁶

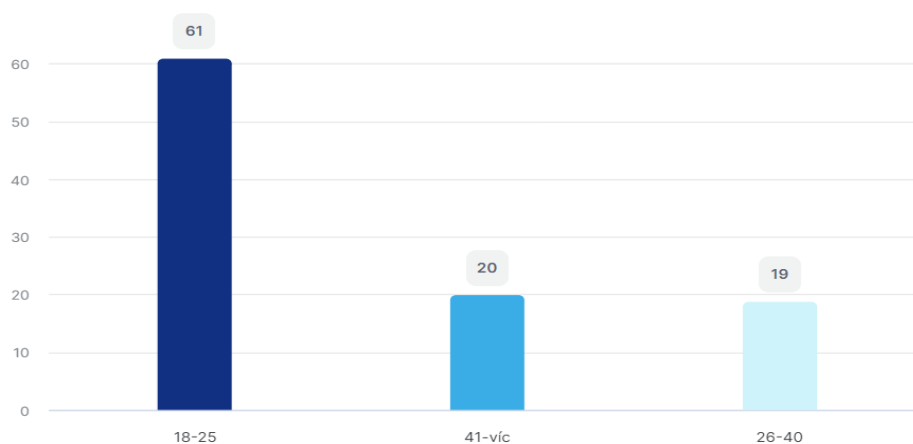
První graf znázorňuje podíl věku respondentů, kteří odpověděli na danou otázku. Na tu odpovědělo 100 respondentů z nichž 64 byli mužského pohlaví a 36 ženského.

---

⁶⁶ Vlastní

Otázka č. 2 – Jaký je váš věk?

Graf 2 – Věk respondentů⁶⁷

Druhý graf znázorňuje stáří respondentů, kteří odpověděli na otázku. Na tuto otázku odpovědělo 100 respondentů. 61 % z nich bylo ve věku od 18-25 let. Z toho bylo 40 mužů a 21 žen. 20 % respondentů bylo ve věku 41- víc. Z toho bylo 14 mužů a 6 žen. A 19 % respondentů, kteří odpověděli na danou otázku bylo ve věku od 26-40. Z toho bylo 10 mužů a 9 žen.

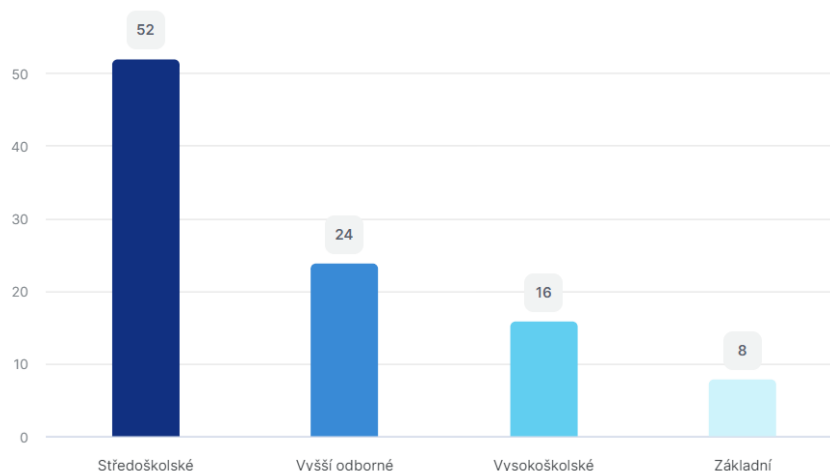
---

⁶⁷ Vlastní

Otázka č. 3 – Jaké je vaše dosažené vzdělání?

Graf 3 – Vzdělání respondentů⁶⁸

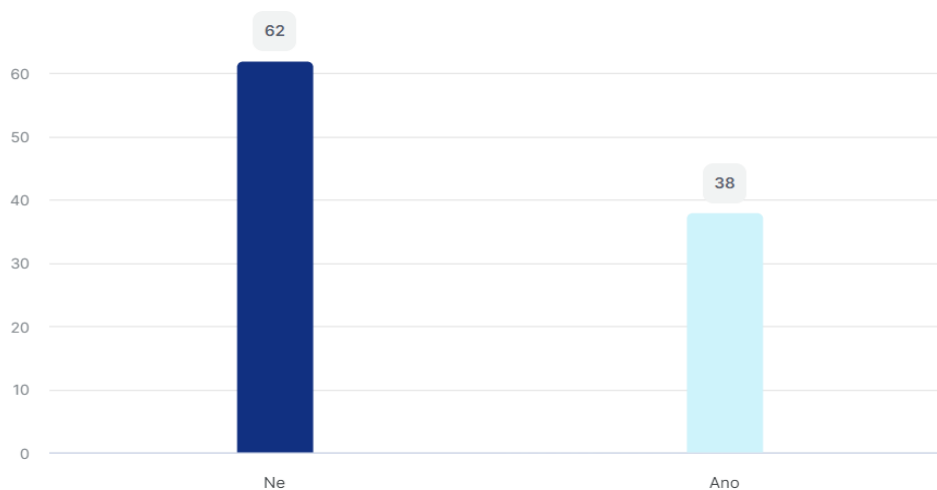

Graf číslo 3 znázorňuje vzdělání respondentů. Z něj vyplývá, že 52 % z nich má nejvyšší dosažené středoškolské vzdělání. Z toho je 32 mužů a 20 žen. Z 52 respondentů, kteří mají dosažené středoškolské vzdělání je 38 z nich ve věku od 18-25. Následně 10 respondentů je ve věku 26-40 a 4 respondenti jsou ve věku 41 a víc. Dále 24 % respondentů má nejvyšší dosažené vzdělání vyšší odborné. Z toho 17 je mužského pohlaví a 7 ženského. Z toho je 10 respondentů ve věku od 18-25. 8 z nich je starších 41 a víc a 6 respondentů je ve věku od 26-40. 16 % z dotazovaných respondentů uvedlo, že mají nejvyšší dosažené vzdělání vysokoškolské. Z těchto 16 % je 9 mužů a 7 žen. Dále je 8 respondentů ve věku od 18-25. Dalších 5 z nich je ve věku od 41 a více a 3 jsou ve věkovém rozmezí 26-40. Poslední ukazatel vzdělání respondentů říká, že základní vzdělání má 8 z nich. Z toho je 6 mužů a pouze 2 ženy. Pět respondentů je ve věkovém rozmezí mezi 18-25 a 3 respondenti jsou ve věku 41 a více.

⁶⁸ Vlastní

Otázka č. 4 – Máte vy sami zkušenost s problematikou domácího násilí, či někdo z vašeho okolí?

Graf 4 – Zkušenost s problematikou⁶⁹

Tento graf ukazuje poměr lidí, kteří se s problematikou setkali osobně, nebo díky někomu z jejich okolí, a kteří lidé se s problematikou doposud nesetkali. Nadpoloviční většina, tedy 62 % z respondentů, se s domácím násilím nikdy osobně nesetkala. 38 % z nich ano, nebo znají někoho, kdo se s problematikou osobně setkal.

---

⁶⁹ Vlastní

Otázka č. 5 – Víte, jaké znaky musejí být naplněny, aby se jednalo o domácí násilí?

Tato otázka byla otevřená, zde mohli respondenti projevit svůj názor. Pokud respondenti na otázku neznali odpověď, měli možnost odpovědět „Nevím“. Nejvíce % respondentů a to 34 % odpovědělo „Nevím“. Správných odpovědí se autor dočkal od 11 % respondentů, kteří odpovídali nejčastěji takto „*Dlouhodobost, eskalace, jasně dané role, intimita*“.

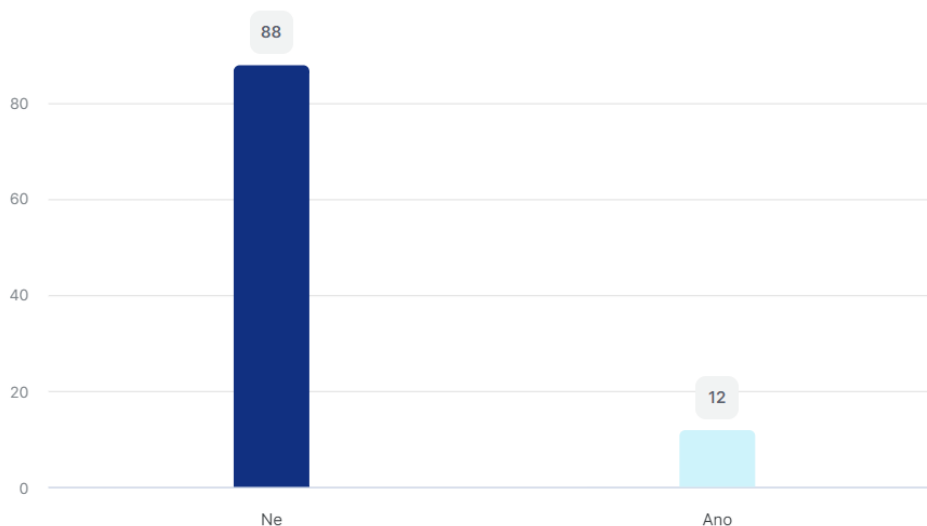
Dále si respondenti představují znaky domácího násilí takto: zhoršení známek ve škole, úzkosti, deprese, panika z lidí, týrání v soukromí, šikana, psychické útoky, fyzická újma, hrubost a bezcitnost vůči druhé osobě, jakákoli forma násilí mezi rodinou, modřiny, vyhublá postava, týrání, stres, stupňující se týrání, vulgarismus, mdlý výraz ve tváři, strach, důkaz o násilí, video nebo nevysvětlitelné modřiny, nátlak, fyzická konfrontace dvou osob v domácnosti, hematomy po těle, kontrolování, sledování, omezování aktivit, ponižování, zavírání do skříně, sexuální obtěžování, omezení svobody.

Autor chce vyzdvihnout odpověď jednoho respondenta, který odpověděl následovně a velmi detailně rozepsal znaky domácího násilí:

„Opakovatelnost a dlouhodobost – pokud se jedná o jeden útok, nejedná se o domácí násilí. Eskalace – domácí násilí se zpravidla stupňuje od nejmenších věcí až po závažné trestné činy. Neveřejnost – de vyloženě o násilí za zavřenými dveřmi, kde o tom okolí neví. Jasně stanovené role – vždy musí být jen ohrožená a násilná osoba, nepočítají se do toho vzájemné rvačky, hádky, spory (tzv. Itálie).“

Otázka č. 6 – Je podle Vašeho názoru problematice domácího násilí věnována v současné době dostatečná pozornost?

Graf 5 – Věnování pozornosti domácímu násilí⁷⁰

Na tuto otázku odpovědělo 88 % respondentů negativně. Z toho bylo 54 mužů a 34 žen. 52 respondentů bylo ve věku od 18-25. Dalších 18 z nich bylo ve věkovém rozmezí od 26-40 a taktéž 18 respondentů, kteří byli ve věkovém rozmezí od 41- víc. Z 88 respondentů, kteří odpověděli, bylo 43 z nich středoškolského vzdělání. 24 z nich má vzdělání vyšší odborné. 14 vysokoškolské a 7 respondentů má vzdělání základní. Z 12 respondentů, kteří odpověděli, že je problematice věnována dostatečná pozornost, bylo 9 středoškolsky vzdělaných, 2 z nich byli vzděláním vysokoškolským a pouze jeden respondent odpověděl, že má základní vzdělání.

---

⁷⁰ Vlastní

Otázka č. 7 – Popište, jaké dle Vašeho názoru mohou být u dítěte, které je obětí domácího násilí, pozorovány příznaky

Tato otázka je otevřená, respondenti zde tedy projevit svůj názor. Pokud respondenti na otázku neznali odpověď, mohli napsat „Nevím“. Právě tímto slovem odpovědělo 20 % respondentů.

Dále odpovídali respondenti na příznaky týkající se dítěte, jako oběti domácího násilí, takto: stres, sebepoškozování, uzavřenost, modřiny, agrese, mluví o tom, asi stres, známky bití, týraní a různé modřiny, úzkosti, asociální rysy, možné přivolání pozornosti jakýmkoli způsobem, dítě je ustrašené a tiché, nemluví s okolím, je nemluvné a nezapojuje se do kolektivu, má šrámy na obličeji a vyhýbá se okolnímu prostředí, uzavření se do sebe, drogy/alkohol, nedůvěra v lidi, poruchy příjmu potravy, smutek, podlitiny, nechce chodit domů ze školy.

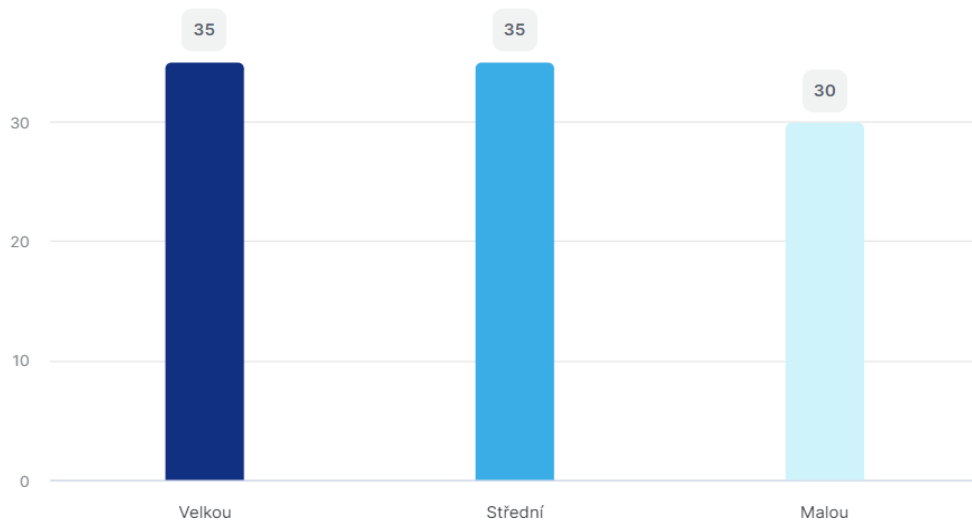
Někteří respondenti napsali velmi zajímavé odpovědi:

„Většinou se hlavně jedná o rapidní změnu v chování daného dítěte nebo zhoršený průměr ve škole. Pokud je dítě celou dobu nadprůměrný student a extrovert, co se kamarádí se všema a najednou je např. měsíc mimo, s nikým se nebaví, stane se z něj podprůměrný žák, tak už je něco špatně.“

„Porucha pozornosti, pocit vzteku/smutku, sebevražedné tendence, agresivita, noční pomočování, nespavost, bolesti břicha a hlavy, útky z domova, úzkost, sociální izolace, sebepoškozování, u starších dětí může být alkohol/drogy.“

Otázka č. 8 – Jak významnou roli dle Vašeho názoru sehrává při odhalení domácího násilí páchaného na dítěti škola?

Graf 6 – Role školy v problematice domácího násilí⁷¹

Tato otázka, týkající se školy, měla 3 možné odpovědi. Nejvíce respondentů odpovědělo na otázku, jakou roli má škola „Velkou“ a to 35 % ze 100 %. Z toho bylo 21 mužů a 14 žen. Z těchto 35 respondentů bylo 29 z nich ve věku od 18-25. Dále potom 3 z nich byli ve věku od 26-40 a 3 respondenti byli ve věku od 41- víc. 21 respondentů, kteří napsali danou odpověď byli středoškolského vzdělání. 6 z nich vysokoškolského, dále pak 4 z nich mělo vyšší odborné vzdělání a 4 základní. 35 % respondentů odpovědělo, že škola má střední roli, při odhalení domácího násilí. Z těchto 35 % bylo 22 mužů a 13 žen. 20 z nich bylo ve věku od 18-25 let. 8 respondentů bylo ve věku od 41- víc a 7 respondentů bylo ve věku od 26-40. Dále pak 17 z nich bylo vzdělání středoškolského. 10 z nich mělo vzdělání vyšší odborné a 8 vysokoškolské. Nejméně z nich, a to 30 % si myslí, že škola hraje malou roli. Z těchto 30 % bylo 21 mužů a 9 žen. 12 z nich bylo ve věku od 18-25. 9 z nich ve věku od 26-40 a 9 z nich bylo 41- víc. Nejvíce z nich bylo vzdělání středoškolského a to 14 z nich. 10 respondentů mělo vyšší odborné vzdělání, 4 z nich základní a pouze dva z nich byli vysokoškolského vzdělání.

⁷¹ Vlastní

Otázka č. 9 – Popište, jak byste s takovým dítětem jednali v případě, že se s ním dostanete do blízkého kontaktu.

Tato otázka byla volná. Zde mohli respondenti projevit svůj názor. Pokud respondenti odpověď neznali, mohli napsat „Nevím“. Tuto odpověď zvolilo 15 % z nich.

Dále odpovídali respondenti tímto stylem: Promluvit s ním, zajistit mu pomoc, poradit se se specializovaným pracovníkem, získat důvěru, naslouchat, kdyby se dítě nějakým způsobem prořeklo, zeptat se nepřímo na jeho okolnosti doma, zavedl ho k odborníkům, vyslechl ho, velmi opatrně získávat informace např. hrou, určitě s ním pohovořit, uklidnit ho a následně přenechat odborníkům, šla bych s ním na policii nebo za odborníkem, ptala bych se na otázky co se mu děje a kdo mu to dělá, poskytnutí opory, opatrně, mluvit s ním zřetelně a pomalu, snažit se o jeho důvěru, komunikace o samotě, metoda kreslení, donutil bych ho o situaci v domácnosti hovořit, hra „maminka a tatínek jde na nákup“, byl bych na něj hodný a milý, snažit se aby se cítil v bezpečí, návštěva lékaře,

Nejzajímavější odpovědi respondentů:

„Nejdříve se pokusím o důvěru. Vysvětlím mu, že on není jediný, kdo se v takové situaci nachází. Poděkuji mu za to, že měl velkou odvahu se svěřit, že je obětí domácího násilí. Dále ho podpořím, že si nikdo nezaslouží, aby byl fyzicky a psychicky týrán. Poté se dítěte zeptám, zdali ho něco nebolí a nepotřebuje do nemocnice. Nakonec zavolám policii, aby vše vyřešila.“

„Oslovila bych OSPOD, anonymním oznámením. Spojila bych se s příslušnou organizací, a v nejtěžším případě bych kontaktovala PČR“

Otázka č. 10 – Máte nějaký konkrétní návrh, jak danou problematiku dostat více do povědomí veřejnosti? (např. nějaké semináře atd.)

Tato otázka byla volná. Respondenti zde mohli projevit svůj názor. I zde měli respondenti za možnost odpovědět „Nevím“. Danou možnost si vybralo 32 % respondentů.

Následně 24 % respondentů odpovědělo možností „Semináře“.

Respondenti odpovídali na danou otázku ve většině případů takto: workshop, odborníci ve školství, rozšířit do povědomí veřejnosti, psát o tom v časopisech, propagace a pomoc od influencerů (veřejně známých osobností)

Nejzajímavější odpovědi respondentů:

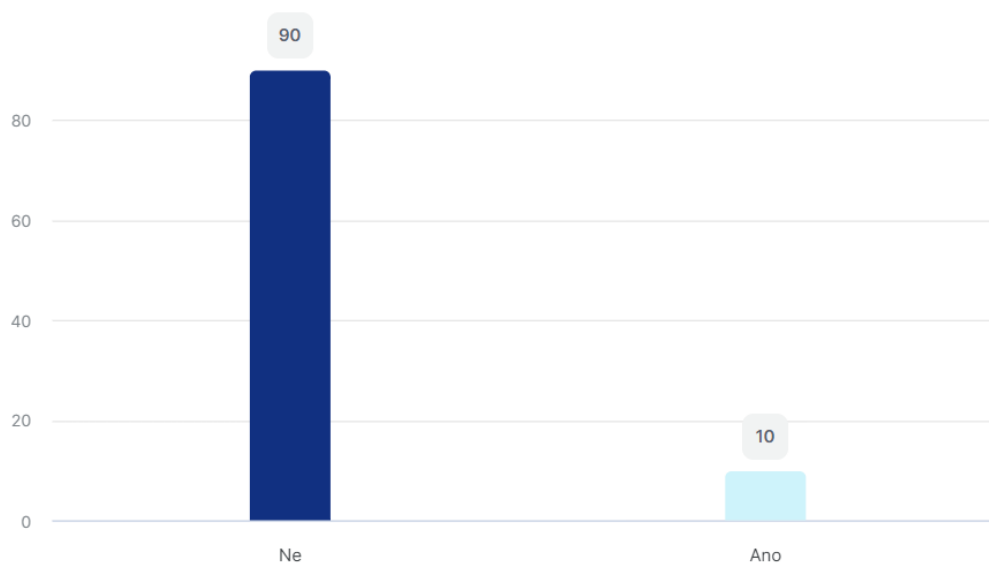
„Mělo by se o této problematice mluvit ve škole, pro mladší studenty klidně i nějakou zjednodušenou formou, aby děti věděly, že to určitě není nic normálního a mělo by se to řešit. Dále určitě i nějaké semináře pro dospělé, aby věděli, jak se v takové situaci chovat, respektive jak se z ní dostat.“

„Místo reklam na alkohol, spoty v televizi, větší pozornost ve školních zařízeních, preventivní výstupy psychologů ve školce (při potvrzení zralosti do školy), ve škole při vykazování problematického chování, nebo naopak při uzavřeném chování dítěte, semináře ve školách, besedy na toto téma, proškolení pedagogů“.

Otázka č. 11 – Je podle vás kladen dostatečný důraz na prevenci proti domácímu násilí?

Graf 7 – Důraz na prevenci⁷²

Tato otázka byla uzavřená. Byla zde možnost pouze dvou odpovědí. 90 % respondentů zvolilo jako odpověď „Ne“. To znamená, že naprostá většina respondentů si myslí, že na prevenci by měl být kladen mnohem větší důraz. Z těchto 90 % bylo 57 mužů a 33 žen. Z těchto 90 % bylo 57 z nich ve věku od 28-25, dále 19 respondentů bylo ve věku 41- víc a 17 respondentů bylo ve věku od 26-40. 46 respondentů z 90 bylo středoškolského vzdělání. 23 respondentů vzdělání vyššího odborného. 13 z nich vysokoškolského a 8 respondentů mělo vzdělání základní. Z 10 respondentů, kteří odpověděli „Ano“ bylo 7 mužů a 3 ženy. Z těchto 10 respondentů bylo 7 z nich ve věku od 18-25 let. 2 respondentům bylo mezi 26-40 a 1 respondent byl ve věku od 40- víc. Respondentů, kteří mají středoškolské vzdělání bylo 6, 3 z nich byli vzdělání vyššího odborného a 1 respondent byl vzdělání vysokoškolského.

⁷² Vlastní

Otázka č. 12 – Znáte nějaké konkrétní organizace, věnující se dané problematice?

Tato otázka byla otevřená, respondenti zde tedy mohli projevit svůj názor a rozepsat se. Pokud respondenti neznali odpověď na položenou otázku, mohli napsat „Neznám“. Takovou odpověď zvolilo největší % respondentů. Konkrétně 55 % z nich.

Následně odpovídali respondenti takto: Rosa, Bílý kruh bezpečí, Persefona, Organizace pro oběti domácího násilí, Linka důvěry, Linka bezpečí, Člověk v tísni, centrum Locika, RIAPS, Centrum nové naděje, OSPOD.

Nejzajímavější odpovědi respondentů:

„Existuje linka Bílý kruh bezpečí, která funguje nonstop a zadarmo. Dáme do toho určitě můžeme zařadit i OSPOD.“

„Z vlastní zkušenosti vím, že neziskové organizace pomáhají v takových situacích a myslím si, že docela spěšně v tomhle ohledu mají velkou pravomoc.“

Otázka č. 13 – Víte, co znamená vykázaní násilné osoby ze strany policie?

Tato otázka byla volná. Respondenti zde mohli tedy projevit svůj názor. I zde byla možnost pro respondenty odpovědět „Nevím“. Danou možnost zvolilo 45 % z nich. 30 % respondentů odpovědělo pouze „Ano“, bez toho, aniž by vysvětlili, co vykázaní násilné osoby znamená.

Dále odpovídali respondenti takto: Na určitou dobu je osoba vykázána z určitého prostoru, zamezení fyzického přiblížení násilníka, zákaz přiblížení, záchytka, vykázaní osoby z bytu, osoba se nesmí přibližovat k jiné osobě, je to preventivní opatření, kdy policie násilníka vykáže, pachatel opustí obydlí, agresor nemůže být po činu ve společné domácnosti.

Nejzajímavější odpovědi respondentů:

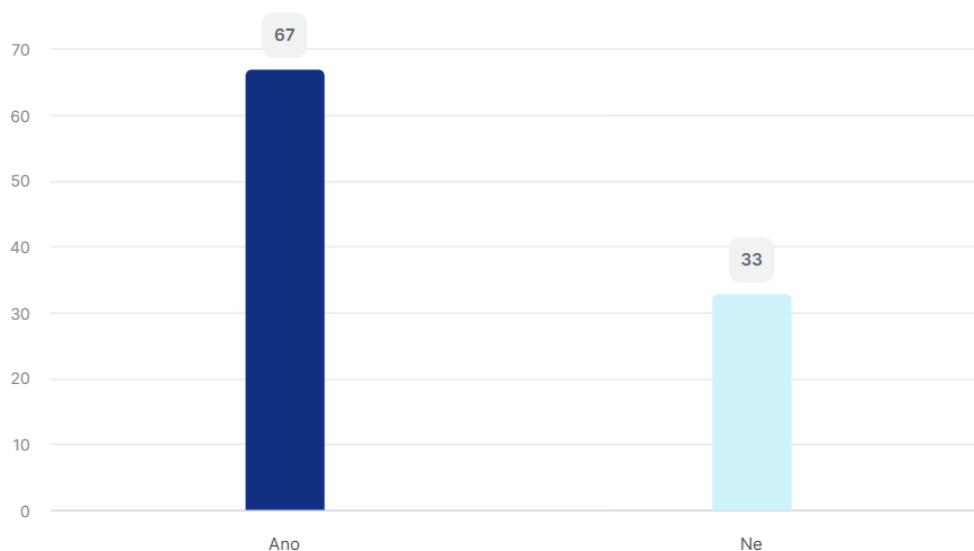
„Pokud dojde k vykázaní násilné osoby ze strany policie, tak násilná osoba nesmí 10 dní vejít do bytu/společného obydlí a tato doba nelze zkrátit ani se svolením ohrožené osoby. Vykázaná osoba se nesmí ani pohybovat v bezprostředním okolí společného obydlí. Dále vykázaná osoba nesmí být v kontaktu s osobou ohroženou.“

„Preventivní opatření směřující k ochraně ohrožených osob. Policie ČR poskytuje ohrožené osobě personální i teritoriální ochranu. Základní doba vykázaní je 10 dnů. Jestliže má oběť strach, může požádat soud o předběžné opatření. Z tohoto důvodu je 10 – denní lhůta prodloužena do doby, než o předběžném opatření rozhodne soud.“

„Osoba je dle určitého zákona vykázaná na určitý počet dní z bydliště, kde si za pomoci policie vezme nejdůležitější věci pro život a na pár dní opouští obydlí. je to nesmysl, člověk pak přijde zpět a pokračuje, protože většinou je to bez postihu“

Otázka č. 14 – Přijdete si méně informovaní, než by dle vás bylo třeba?

Graf 8 – Informovanost veřejnosti⁷³

Tato otázka byla uzavřená, respondenti zde měli pouze dvě možnosti. 67 % z nich odpovědělo „Ano“. Z toho bylo 40 mužů a 27 žen. Z těchto 67 respondentů bylo 36 z nich ve věku od 18-25. 16 z nich bylo ve věku 21- víc a 15 respondentů bylo ve věku od 26-40. Vzdělání respondentů, kteří odpověděli „Ano“, bylo rozloženo takto: 31 z nich bylo středoškolského vzdělání, 19 z nich vzdělání vyššího odborného, 12 respondentů vysokoškolského a 5 základního. Těch, kteří odpověděli „Ne“ a přijdou si tedy informovaní dostatečně bylo 33 %. Z toho bylo 24 mužů a 9 žen. Z toho bylo 25 respondentů ve věku od 18-25, 4 z nich ve věku od 26-40 a 4 ve věku od 41- víc. 21 respondentů bylo středoškolského vzdělání, 5 vzdělání vyššího odborného, 4 respondenti vzdělání vysokoškolského a 3 vzdělání základního.

---

⁷³ Vlastní

Objasnění cílů a hypotéz

Autor si dal za cíl zjistit, jak rozsáhle je obecná veřejnost informovaná, nebo neinformovaná ohledně problematiky, dítě jako oběť domácího násilí, či domácího násilí obecně.

V rámci zjištění použil autor kvantitativní dotazník skládající se ze 14 otázek. Otázky byly rozdělené od těch obecnějších jako věk, pohlaví či vzdělání respondentů, až po ty konkrétnější, jako zda je dle respondentů problematice věnováno dostatek pozornosti, či znají nějaké organizace zabývající se danou problematikou.

Autor zde použil dvě hypotézy.

Hypotéza č.1 – Lidé jsou o této problematice informováni minimálně a znají ji jen z obecnějšího hlediska.

Pro danou hypotézu byly použity otázky z dotazníku s číslem 4, 5, 6, 7, 13, 14.

Kombinací daných otázek se autorovi potvrdila hypotéza. Z odpovědí vyplývá, že veřejnost informovaná není a ani si informovaná nepřijde. Z uzavřených otázek taktéž vyplývá, že si obecná veřejnost myslí, že nejen prevenci, ale celkově by se této problematice mělo věnovat více pozornosti. Otevřené otázky autorovi přinesly mnoho zajímavých odpovědí, některé z nich byly dokonce správné. Bylo zajímavé pozorovat, jaký mají respondenti názor. Ovšem největší % odpovědí u respondentů bylo buďto „Nevím“ nebo „Neznám“.

Závěr H1 – Hypotéza se potvrdila.

Hypotéza č. 2 – Většina lidí neví, jak se zachovat v dané situaci.

Pro danou hypotézu byly použity otázky 9 a 12.

Kombinací těchto otázek se autorovi potvrdila hypotéza. Obě otázky byly otevřené a respondenti zde mohli vyjádřit svůj názor. Větší část z nich ovšem u obou otázek odpověděla „Nevím“ nebo „Neznám“.

Závěr H2 – Hypotéza se potvrdila.

11 KAZUISTIKY

Případová kazuistika je popis určitého případu či případů. Autor si připravil 5 kazuistik. Všechny tyto případy budou podány v čistě anonymní formě, pro soukromí zmiňovaných obětí.

Kazuistika č. 1 – Chlapci, věk 10,8,4

Muž si našel paní, ta měla z předchozího vztahu již dvě děti, prvnímu bylo 10 a druhému 8 let. Paní byla vždy ve vztazích ta submisivní. Hledala si tedy dominantní jedince. Bydlela se svými dvěma dětmi v malém bytě, do kterého se sotva vešli ve třech. Ve vztahu s tímto mužem se později narodilo společné dítě. Paní byla v domácnosti a bez práce. Muž vydělával peníze nelegální cestou. Byl to alkoholik a agresor. Žena chodila každý víkend do kostela, kde své problémy s financemi a bydlením řešila s mužem, jenž byl věřící. Tomu se ženy zželelo a dal jí nabídku, aby se s dětmi a jejím mužem nastěhovali do bytu, který vlastnil. Přítel této ženy navrhl, že zrekonstruuje celý ten byt, místo toho, aby platil nájem. Pán tuto nabídku přijal. Jednou, po nějaké době, kdy už obývali nový byt, soused uslyšel křik a pláč. Zavolal tedy policii, ovšem ženy i děti po příjezdu policie muže kryly a tvrdily, že nikomu neublíží a vše je v pořádku. Poté se to po nějaké době znovu opakovalo, o tento případ se začala zajímat policie i OSPOD mnohem více. Ovšem rodina nadále lhala o tom, že je vše tak, jak má být. Jednoho dne přijela policie a paní je pustila dovnitř. Našli zde dítě s modřinami a monoklem kolem pravého oka. Následně jim děti odebrali. Později se děti rozpovídaly, co vše jim tento muž dělal. Byly mláceny až brutálním způsobem. Stávalo se též, že matka s mužem občas odmítala souložit, což mu však v pohlavním styku nezabránilo. Muž ženu několikrát znásilnil i v přítomnosti dětí. Ty byly všechny následně po odebrání dány do dětského domova a rodičům již vráceny nebyly.⁷⁴

Kazuistika č.2 – Chlapec a holčička, věk 5 a 4

Invalidní důchodkyně, ve věku kolem 27 až 30 lety, zplodila dvě děti, chlapečka a holčičku, s mužem ve věku kolem 30 let. Z počátku vztahu se choval muž velice mile a ženě s jejím handicapem pomáhal. V domácnosti uklízel, pomáhal vařit a chodil do

---

⁷⁴ OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí Plzeň (osobní setkání s pracovníci OSPODu, únor 2022)

práce. Po nějaké době se v něm ovšem začaly projevovat sklony k násilnostem a začal na ženě páchat domácí násilí. Muž ženu od jisté doby fyzicky napadal a tyranizoval. V době, kdy bylo chlapcovi 5 let a holčičce 4 roky, začal fyzicky napadat i děti, paní to nahlásila na policii a poté co bylo prokázáno, že je bije, dostal 2 roky vězení. V době, kdy byl zavřený, si žena našla jiného přítele. Bohužel pro ni si našla podobný typ muže. Její nový přítel ji využíval. Začalo to tím, že se k ní nastěhoval, bral jí její invalidní důchod. Následně ji začal mlátit, i když byla na vozíku a v jedné místnosti s dětmi. Děti se maminku snažily bránit, ovšem muž začal týrat i děti. Začal je tyranizovat psychicky a vydíral je. Například je popadl a držel je ven z okna a vyhrožoval, že pokud nezmlknou, tak je pustí dolu. Psychicky je vydíral, že mohou za to, že mlátí maminku. Po nějaké době to žena nevydržela a nahlásila domácí násilí na policii. Děti už nikdy poté domácí násilí nezažily, ovšem to, co si prožily, se podepsalo na jejich psychickém zdraví do budoucnosti. Dívka si poté, co vyrostla, již nebyla schopna najít nějaký trvalý a dlouhodobý vztah. Většinu času pouze střídala sexuální partnery, bez nějaké hlubší citové návaznosti. Na chlapci se jeho minulost podepsala hlavně na jeho sebevědomí. Když nastupoval na střední školu, šel například raději na odborné učiliště než na nějakou střední školu s maturitou. Později se mu podařilo najít si přítelkyni. Té se svěřil s tím, co v mládí prožil, a ta si myslela, že když si prošel takovou extrémní životní situací, tak takový nebude. Pravda ovšem byla taková, že chlapec v důsledku jeho sníženého sebevědomí a jasného nezvládnání důležitých a extrémnějších situací v životě jednoho dne dívku po hádce fyzicky napadl. Ta se s ním následně poté rozešla.⁷⁵

Kazuistika č.3 – Miminka, dvojčátka, věk – 3 měsíce

V tomto příběhu se jednalo o romskou rodinu. Ta žila na sídlišti. Otec měl těžkou závislost na heroinu. Nechodil do práce, většinu času vydělával peníze nelegálně. Velké množství peněz dával do drog, a tedy na výživu a základní potřeby pro děti moc peníze nezbývaly. Vždy, když neměl drogu a dostal „abst’ák“, začal všechny mlátit. Napadal miminka, když ležela v postýlce, dusil je polštářem, mlátil s nimi o postýlku, fackoval je a křičel, ať nebrečí. Po nějaké době, kdy to takto pokračovalo, v sobě matka našla nějaký mateřský pud a zašla se svými dětmi k doktoru, ten zavolal policii. Ta následně společně s OSPODEM jela k té rodině domů. Děti byly rodičům odebrány. Ovšem do budoucna toto zacházení zanechalo na dětech velké fyzické a psychické problémy. Jsou v centru

---

⁷⁵ OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí Plzeň (osobní setkání s pracovníci OSPODu. únor 2022)

pro postižené. Obě děti mají dodnes problémy fungovat v životě. Nejsou schopny přirozeného pohybu, jen pokrouceny leží a skoro nereagují na vnější podněty. Mají mentální retardaci a otoky na mozku. Tudiž nejsou schopny normálně žít a jsou díky tyranizování jejich otce do konce života handicapovaní.⁷⁶

Kazuistika č.4 – Chlapec, věk – 6 měsíců

Žena z Moravy měla 6měsíčního syna. Její otec ji od mala bil, v dospívajícím věku šla do „pastáku“, kde zkoušela různé drogy a byla závislá na alkoholu. Též často střídala své partnery. Přes facebookovou seznamku se poznala s mužem ze západních Čech. Muž žil na ubytovně a byl na úřadu práce. Většina zpráv, které si spolu psali, měla sexuální podtext. Některé ty zprávy o sexu byly až zvrácené a nechutné. Následně se domluvili, že za ním ona přijede vlakem z Moravy i s dítětem. Zůstala u něj celý týden, každý den se odehrával většinu času ve stejném duchu. Každý den se spolu opíjeli a většinu dne souložili. Dítě celou tu dobu leželo vedle nich na matraci, ovšem pokud začalo brečet a tím pádem je „rušilo“ při sexu, tak ho matka s mužem dávali ven před byt. Matka mu kupovala kravské mlíko z obchodu, místo sunaru, které mu před podáním ani neohřála. Malému dítěti se z mléka dělalo zle. Jednoho dne matka vzala své dítě a chtěla s ním hodit o matraci, aby utichnulo, netrefila se a praštila s ním o zeď, dítě od té chvíle mlčelo. Sice ho tím nezabila, ale způsobila mu krvácení do mozku. Po několika hodinách, co dítě nevydalo ani hlásku, to začalo být divné tomu muži. Všiml si též, že dítě nemá ani hlad, což matce nepřišlo divné. Muž následně donutil ženu, aby s ním zašla aspoň na kontrolu do nemocnice na pohotovost. Když tam došla, dítě jí bylo následně odebráno a musel pro něj letět vrtulník. Další 4 měsíce bylo dítě v nemocnici a na živu jej udržovaly přístroje. Následky si dítě ponese do konce života, kdy bude částečně omezené v normálním životě. V době, kdy dítěti byl rok, se ho ujala pěstounka. Jeho matka dostala 8 let vězení.⁷⁷

Kazuistika č. 5 – Miminko, věk – 3 měsíce

Matka dítěte byla psychicky labilní. Byla z nižších sociálních poměrů a v minulosti měla již nějaké zkušenosti s drogami. Ve 3 měsících života dítěte bylo dítě hospitalizováno, jelikož mělo infekci. V nemocnici zjistili, že má dítě zlomeninu levé

⁷⁶ OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí Plzeň (osobní setkání s pracovníci OSPODu, únor 2022)

⁷⁷ OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí Plzeň (osobní setkání s pracovníci OSPODu, únor 2022)

ruky a ta není čerstvá. Vzniklo zde podezření na syndrom CAN. Policie s OSPODEM tento případ ihned začala vyšetřovat. Dítě následně prošlo několika vyšetřeními v nemocnici a bylo mu zjištěno krvácení do mozku, zlomenina pravé ruky a levé nohy. Domácí násilí nakonec nebylo matce dokázáno. Protože dle slov znalce a jeho posudku, se malému dítěti mohou udělat modřiny samy od sebe. Děti v tomto věku mají totiž ještě měkké kosti, a tak jakékoliv hrubší dotknutí, klidně i z nepozornosti, může způsobit například zlomeninu. Do posudku tedy napsal, že prognóza je nejistá. Matka byla sice obviněna, ale nebylo ji nic prokázáno.⁷⁸

---

⁷⁸ OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí Plzeň (osobní setkání s pracovníci OSPODu, únor 2022)

ZÁVĚR

Bakalářská práce *Dítě jako oběť domácího násilí* se zabývá problematikou informovanosti a přehledu respondentů o tomto tématu. Téma této práce bylo vybráno z důvodu zvědavosti autora, který se chtěl o dané problematice dozvědět víc, a také proto, že jeho blízký přítel si tím v mládí prošel.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zjistit stav informovanosti veřejnosti o problematice dítěte jako oběti domácího násilí. Teoretická část práce se proto zabývá vymezením fenoménu domácího násilí, poukazuje na jeho druhy a formy, na specifické znaky a zaměřuje se na aktéry domácího násilí. Následně je ve stručnosti popsána násilná osoba. Stěžejní kapitolou v této části práce je kapitola „Dítě jako oběť domácího násilí“, kde jsou popisovány různé druhy násilí, které je na dětech páčáno. Dále se v teoretické části uvádí právní normy, věnující se domácímu násilí, jaká je prevence domácího násilí a jakou úlohu hraje v tomto tématu Policie ČR a jaká je následná pomoc obětem domácího násilí.

V empirické části si autor práce stanovil dvě hypotézy: *Lidé jsou o této problematice informováni méně a znají ji pouze z obecnějšího hlediska. Většina lidí neví, jak se zachovat v problémové situaci.* Na základě vybraných otázek byla hypotéza č.1 potvrzena. Autor zde dostal naprosto jasné odpovědi o tom, že lidé nejsou informováni dostatečně, jejich povědomí o této problematice by mělo být větší a zároveň si ani respondenti sami dostatečně informováni nepřijdou. Hypotéza č.2 se skládala z dvou vybraných otázek. Většina dotazujících zde odpověděla, že neví, jak se zachovat v situaci, kdy se dostanou do kontaktu s ohroženou osobou. A zároveň spousta z nich nezná organizace, věnující se domácímu násilí. Z toho vyplývá, že dotazovaní respondenti nevěděli, jak se v dané situaci zachovat, ani na koho se v případě problému obrátit. Ve druhé polovině empirické části práce byly pro účely práce popsány kazuistiky, které nejlépe ukazují skutečnou tvář domácího násilí v životě.

Na závěr své práce by autor chtěl zanechat nějaký svůj odkaz, který by mohl v boji s problematikou domácího násilí páchaném (nejen) na dítěti, pomoci. Autor navrhuje, aby se daná problematika začala více rozebírat už na druhém stupni základních škol a následně na středních školách, neboť by, dle autora, větší osvěta v této problematice pomohla vyřešit spoustu latentních případů a děti by samy měly lepší přehled o tom, co domácí násilí znamená a kam se případně mohou obrátit, jsou-li svědky domácího násilí, nebo dokonce jeho obětí. Co se týká větší povědomosti veřejnosti, má autor zcela jasné

řešení: vysílat v televizních obrazovkách a běžných dostupných médiích reklamní spoty, které se tomuto tématu věnují, stejně jako tomu je například u témat problémy s alkoholem či dopravní nehody na pozemních komunikacích.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BEDNÁŘOVÁ, Z. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. 92 s. ISBN 978-80-254-5422-0
2. CIMRMANNOVÁ, T. *Krize a význam pomáhajících prvního kontaktu: aplikace v kontextu rodinného násilí*. Praha: Karolinum, 2013. 197 s. ISBN 978-80-246-2205-7
3. ČÍRTKOVÁ, L. a VITOUŠOVÁ P. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007. 191 s. ISBN 978-80-247-2014-2
4. MYDLÍKOVÁ, E. Diagnostika syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte 134 s. ISBN: 978-80-262-1834-0
5. STRÍLKOVÁ, P. a FRYŠTÁK M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009. Právo (Key Publishing). 91 s. ISBN 978-80-7418-020-0
6. ÚLEHLOVÁ, D. *Problematika domácího násilí pro zdravotnické pracovníky*. Brno: Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v Brně, 2009. 116 s. ISBN 978-80-7013-502-0
7. VANÍČKOVÁ, E. *Interpersonální násilí na dětech*. Praha: Úřad vlády ČR, 2009. 37 s. ISBN 978-80-7440-001-8
8. VARGOVÁ MARVÁNOVÁ B., HORÁK L., PEKARA J., PAVLÍKOVÁ I. *Intervence v případech domácího násilí*. ROSA – centrum pro ženy, z.s., Praha, 2016. 88 s. ISBN Brožováno
9. ČUHELOVÁ, K. *Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právo prakticky. 114 s. ISBN 978-80-7552-341-9.

10. VOŇKOVÁ, J. a HUŇKOVÁ M. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha: proFem, 2004. 194 s. ISBN 80-239-2106-1.
11. KRÁLÍČKOVÁ, Z. *Právo proti domácímu násilí*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckova skripta. 139 s. ISBN 978-80-7400-381-3.
12. TOPINKA, D. ed. *Domácí násilí z perspektivy aplikovaného výzkumu: základní fakta a výsledky*. Ostrava: SocioFactor, 2016. 162 s. ISBN 978-80-906615-0-9.
13. ŠEVČÍK, D. a ŠPATENKOVÁ N. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. 186 s. ISBN 978-80-7367-690-2.
14. VITOUŠOVÁ, P. a VEDRA V. *Domácí násilí: (informace a praktické rady pro ohrožené osoby)*. 3., upr. vyd. [Praha]: MJF, 2009. 12 s. ISBN 978-80-86284-85-9.
15. BARTOVÁ, H. *Domáce násilie*. Bratislava: OZ Pomoc Ohrozeným Deťom, 2006. ISBN 978-80-968926-2-4
16. VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí: právní stav k 1.1.2016*. 3. přepracované vydání. Praha: proFem, 2016. 253 s. ISBN 978-80-904564-5-7.

Elektronické zdroje

1. AK- VIKOVÁ: Právní ochrana před domácím násilím [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: https://www.ak-vikova.cz/clanek/pravni-ochrana-pred-domacim-nasilim_14
2. BKB.CZ: Poslání a činnost [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>
3. DOMACINASILI.CZ: Ochrana před domácím násilím [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.domacinasili.cz/ochrana-pred-domacim-nasilim/>
4. MVCR.CZ: Neziskové organizace poskytující pomoc-obětem domácího násilí [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-nasili-neziskove-organizace-poskytuji-pomoc-obetem-domaciho-nasili.aspx>

5. NAMESTNOSL.CZ: Co je OSPOD [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.namestnosl.cz/html/StaticFiles/storage/ospod.pdf>
6. ROSACENTRUM.CZ: Naše poslání [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.rosacentrum.cz/nase-poslani/>
7. SANCEDETEM.CZ: Co se skrývá pod orgánem sociálně-právní ochrany dětí? [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/co-se-skryva-pod-organem-socialne-pravni-ochrany-deti#kde-ospod-najit-a-co-vedet>
8. SANCEDETEM.CZ: Co se skrývá pod orgánem sociálně-právní ochrany dětí? [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/co-se-skryva-pod-organem-socialne-pravni-ochrany-deti>

Ostatní zdroje

1. Ing. Martin Černý, MBA (přednáška na VOŠ Plzeň. březen 2022)
2. OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí Plzeň (osobní setkání s pracovníci OSPODu. únor 2022)

Seznam zkratk

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí

DN- domácí násilí

Seznam grafů

Graf 1 – Pohlaví respondentů

Graf 2 – Věk respondentů

Graf 3 – Vzdělání respondentů

Graf 4 – Zkušenost s problematikou

Graf 5 – Věnování pozornosti domácího násilí

Graf 6 – Role školy v problematice domácího násilí

Graf 7 – Důraz na prevenci

Graf 8 – Informovanost veřejnosti

Seznam příloh

Příloha I – Dotazník

Přílohy

Příloha I – Dotazník

1. Uveďte vaše pohlaví.

Vyberte jednu odpověď.

Muž

Žena

2. Jaký je váš věk?

Vyberte jednu odpověď.

18-25

26-40

41- víc

3. Jaké je vaše dosažené vzdělání?

Vyberte jednu odpověď.

Základní

Středoškolské

Vyšší odborné

Vysokoškolské

4. Máte vy sami zkušenost s problematikou domácího násilí, či někdo z vašeho okolí?

Vyberte jednu odpověď.

Ano

Ne

5. Víte, jaké znaky musí být naplněny, aby se jednalo o domácí násilí?

Volná odpověď, pokud nevíte napište "Nevím".

6. Je podle Vašeho názoru problematice domácího násilí věnována v současné době dostatečná pozornost?

Vyberte jednu odpověď.

Ano

Ne

7. Popište, jaké dle Vašeho názoru mohou být u dítěte, které je obětí domácího násilí, pozorovány příznaky.

Volná odpověď, pokud nevíte napište "Nevím".

8. Jak významnou roli dle Vašeho názoru sehrává při odhalení domácího násilí páchaného na dítěti škola?

Vyberte jednu odpověď.

Malou

Střední

Velkou

9. Popište, jak byste s takovým dítětem jednali v případě, že se s ním dostanete do blízkého kontaktu.

10. Máte nějaký konkrétní návrh, jak danou problematiku dostat více do povědomí veřejnosti? (např. nějaké semináře atd.)

Pokud nevíte, napište "Nevím".

11. Je podle vás kladen důraz na dostatečnou prevenci proti domácímu násilí?

Vyberte jednu odpověď.

Ano

Ne

12. Znáte nějaké konkrétní organizace, věnující se dané problematice?

Vypište je a pokud neznáte žádnou napište „Neznám“.

.

13. Víte, co to znamená Vykázání násilné osoby ze strany policie?

Popište vlastními slovy, pokud nevíte napište „Nevím“.

14. Přijdete si méně informovaní, než by dle vás bylo potřeba?

Vyberte jednu odpověď.

Ano

Ne